

פנינו הצדיקים

לעדכונים, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: 054-8410475 | HB0548410475@gmail.com

ערוב 2000
24
מיטב השידורים
מגדולי הרבנים
 ללא פרסומות.
 ללא חדשות.
 ללא פוליטיקה.

האזינו לשידור החי | 03-3782000 | באפליקציה | www.radio2000.co.il

במיל: 054-8410475, דוא"ל: HB0548410475@gmail.com

הרה"ק רבי משה פאלייר זצ"ל - הידוע כרבי מקוברין או הקוברינר. נולד בפּיִסק ששל יד קוברין (הסמוכה לבריסק) ב-ט"ז כסליו ה'תקמ"ד (1783). כבר בהיותו ילד קט עמדו רבים על טיבו כי לגדולות נועד. לאחר פטירת רבו, ר' נח (בשנת ה'תקצ"ג - 1832) נתנו תלמידיהם את עיניהם ברבינו שימלא את מקומם, אך הוא בענוותנותו הרבה סירב ואמר, שאינו ראוי להתעטר באצטלת האדמו"רות ולהנהיג חצר.

לאחר הפצרות מרובות ומשלא הניחו לו החסידים, הפך לאדמו"ר. במשך כ"ו שנים שימש כאדמו"ר לאלפי חסידים מגזע קרלין ולאכוויטש, שנהרו אל חצר קודשו עד לפטירתו. נהג להקפיד על טבילה במקווה, גם כאשר היה קר כקרח.

נהג לקיים מנהגים רבים בקדושה וטהרה וכן לקבל את השבת מבעוד היום גדול. כל ימיו עמל לעבוד את בוראו באמת ולשבר את מידותיו. העיד על עצמו, כי מטבעו הרי הוא קפדן ביותר עד כדי חוט השערה, ועמל רבות כל חייו כדי לשבר מידה זו.

רבים פנו אליו ונושעו. בעל רוח-הקודש. ניבא את יום פטירתו. נודע בענוותנותו המופלאה גם לאחר ששימש כאדמו"ר. פעמים רבות תמה על האלפים הרבים הפוקדים את חצרו. פעם אף ציין ואמר, כי חסד עשה עימו הקדוש ברוך הוא לעת זקנתו, שכיוון שראה שבכל ימיו היה רגיל לישב בחברת אנשים ודרך הזקנים שיושבים לבדם, על כן לעת זקנתו גרם הקדוש ברוך הוא, שאנשים ימשכו אחריו וכך הוא יכול להמשיך באורח חייו אליהם הורגל כשסביבו אנשים רבים.

במשך עשרים ושש שנים הנהיג את קהל עדתו. נפטר ב- כ"ט בניסן ה'תרי"ח (1858). חי כ-74 שנים. על אוהל קברו נכתב שמי שיפריז בשבחו "אקום ואטור בו בזה ובבא, אבל מותר לכל אחד להגיד עליי שהייתי אוהב ישראל". לאחר פטירתו פנו רוב חסידיו לרבי אברהם וינברג, מייסד שושלת חסידות סלונים.

אביו: ר' ישראל אליעזר. מרבתי: ר' משה משרשוב (צדיק נסתר), ר' מרדכי (ראש שושלת לאכוויטש), ר' נח מלאכוויטש, ר' ישראל מרוז'ין. **מספריו:** יאמרות טהורות יורשה תר"ע יבאמרות משה

פעם בערב ראש השנה שאל את אחד האברכים הצעירים, שהיו סמוכים על שולחנו, האם אביו שנמנה על חסידיו יצא לדרוך לחוג את ראש השנה בקוברין, אותו אברך ענה כי ודאי שכך, וזה **שבועות מספר שאביו בדרכו מביתו לקוברין**, הוסיף רבי משה והקשה: "וכמה המרחק יש מבית אבך לקוברין?" ענה האברך: "כך וכך פרסאות", לא נחה דעתו של רבינו ושאל: "ואבך, האם הוא צועד ברגליו או שמא סוס ועגלה יש לו?". ענה האברך הצעיר כי **אביו צועד ברגליו ללא עגלה**, "ובן כמה הוא אבך?" הקשה הצדיק, "בן שבעים שנה" נענה. תפס רבי משה את ראשו בשתי ידיו ואמר לחסידים: "**צאו וראו כמה גדול הוא השקר, שאני מסוגל לגנוב דעתו של זקן בן ע' שנה, שיכתת רגליו פרסאות רבות לבוא אליי, עתיד אני ליתן את הדין, על כל אותן פסיעות, שצועדים אליי היהודים הבאים לחצרי לשווא**".

כל ימיו עמל רבינו לעבוד את בוראו באמת ולשבר את מידותיו, העיד הוא על עצמו, כי מטבעו הרי הוא קפדן ביותר ומקפיד עד כדי חוט השערה, אך עמל הוא כל חייו רבות על מנת לשבר מדה זו, "ברם", אמר רבי משה, "**כששומע אני את החסידים מכנים אותי בתואר 'רבי' מרגיש אני, כאילו דוקרים אותי בחנית**".

מסופר, כי חסיד אחד בשם מרדכי הגיע להתארח בשבת בחצרו של רבינו, אך עם כניסת השבת נפל למשכב וחלה ולא יכול היה לקום ממיטתו. כל אותו ליל שבת קדח החסיד בחומו, ואף למחרת נמנע הוא מלקום ממיטת חוליו, רבי משה שמע על החסיד, שבא לחלות פניו אך חלה, וציווה, כי יביאוהו לפניו. משהגיע החולה לפני רבי משה היה מתנווד מרוב חוליו, וכמעט שלא יכול היה לעמוד על רגליו, אך רבי משה לא שת ליבו לכל זאת ואמר לחסיד: "אספר לך מעשה ממורי ורבי - רבי מרדכי מלאכוויטש. מעשה בחסיד, ששמו אף הוא היה מרדכי, שבא לשבות את השבת אצל מורי ורבי, ואף הוא חלה ולא יכול היה לישב ליד שולחנו של מורי ורבי, בא אליו מורי ורבי רבי מרדכי ואמר לו: "המאמין אתה כי מרדכי היהודי ממגילת אסתר הרי הוא צדיק?" - "אכן כן", ענה החסיד.

הוסיף מורי ורבי ושאל אותו: "המאמין אתה כי הרה"ק רבי מרדכי מנשכז צ"ל הוא צדיק?" - "אכן כן", הוסיף החסיד וענה. המשיך רבי מרדכי ושאל: "ומאמין אתה שאני ששמי מרדכי הרי אני צדיק?" - "אכן צדיק אתה", אמר החסיד, "אם כן" - אמר רבי מרדכי - "**הרי אנו שלשה צדיקים ששם מרדכי גוזרים כי אתה מרדכי תקום ממיטת חלייך ותבריא. ואכן מיד הבריא אותו חסיד**. אף אתה אמר רבי משה לחסיד החולה מאמין אתה במעשה זה ממורי ורבי, רבי מרדכי מלכוביץ? כן - ענה החולה - מאמין אני בסיפור זה, אם כן אמר רבי משה ירצה ה' ותתרא לאלתר, וכדבריו של רבי משה כן היה, אותו חסיד הבריא לאלתר וקם על רגליו כאחד האדם.

מעשה באיש אחד, שבנו הקטן בן העשר הוכה ל"ע פתאום במכת עיוורון על שתי עיניו. כמובן, האב לקח את בנו לרופאים מן השורה הראשונה - אולם ללא הועיל. בצר להם נסעו האב ובנו אל רבנו לקאברין ויבואו אצלו לעת סעודת הלילה ויגש האבא ויספר לרבינו בבכיות נוראות את כל המאורע, השיב לו רבינו - אין זה כלום, הוסיף רבינו ואמר להם את הפסוק (דברים כ"א) ולא אבה ה' אל' לשמוע אל בלעם ויהפוך ה' אל' לך את הקללה לברכה, והוסיף רבינו ואמר להם: "לכו ותנוחו מעמל הדרך", והם הלכו לנוח כמו שציווה עליהם הצדיק, **הבוקר אור, והנה שבו מאור עיניו של הנער כבראשונה והיה מזה קידוש ה', וראו כולם כמה גדול כח הצדיקים**.

הרב הקדוש חיים ויטאל זצ"ל המכונה מהר"ח: נולד בר"ח חשוון ה'ש"ג (1542) בצפת (שהיתה תחת שלטון האמפריה העות'מאנית). משפחתו עלתה מדרום איטליה. השם 'ויטאל' הינו תרגום לטיני של שמו 'חיים'. בשנת ה'ש"ו (1556) החל ללמוד בבית מדרשו של האלשיך הקדוש ובנוסף ללימוד הנגלה נמשך ליבו לתורת הנסתר והוא הצטרף לבית מדרשו של הרמ"ק (ר' משה קורדובירו) ללימוד תורת הקבלה. בשנת ה'ש"ל (1569) עלה רבינו האריז"ל ממצרים והצטרף לבית-המקדש של הרמ"ק הקדוש. זמן קצר לאחר מכן נפטר הרמ"ק ורבינו החל ללמוד אצל רבינו האריז"ל והפך לתלמידו המובהק.

בשנת ה'של"ב (1572) עבר למצרים ובשנת ה'של"ח (1577) עבר לירושלים. מושל ירושלים בשם אבו-סייפין האשים את רבינו כי לא פתח את מי הגיחון (רבינו לא רצה להשתמש בקבלה מעשית) בעקבות זאת נאלץ בשנת ה'שמ"ה (1585) לברוח לדמשק. שנה לאחר מכן חזר לצפת. בשנת ה'שנ"ה (1595) חזר לדמשק וכיהן כרבה שך קהילת סיציליה. שם חלה והתעוור. נפטר ב-ל' ניסן ה'ש"ף (1620) בדמשק שבסוריה. חי כ-78 שנים. יש הטוענים כי ר' חיים פינטו העלה בחשאי את קברו לקריית-מלאכי.

אביו: ר' יוסף קאלאבריס (קלברזה). **מרבנותיו:** הגאונים המקובלים ר' יצחק לוריא אשכנזי (האריז"ל), ר' משה קורדבירו (הרמ"ק), ר' משה אלשיך הקדוש. **בנו:** ר' שמואל. **מתלמידיו:** הגאונים בנו, ר' שמואל, ר' חיים הכהן מארם צובא, ר' אברהם אזולאי, ר' יוסף צמח, ר' ישראל סרוק. **מספריו:** הרב סיכם מתורת רבו האריז"ל **יעץ החיים**- שמונה שערים של רבינו האריז"ל (עלהם עבד במשך 21 שנים. בנו, ר' שמואל המשיך אחריו) **יעץ הדעת טוב**- חידושי תורה בנגלה ובנסתר **ישערי קדושה**- מוסר **יספר החזיונות**- חזיונות, חלומות ומחשבות **יספר הגורלות** **יספר התכונה** **יספר הפעולות** **יאוצרות חיים** **אדם ישר** **ימבוא השערים** **יעולת תמיד** **יקהילות** **יעקב** **ידרך** **יעץ חיים** **יפרי** **יעץ חיים** **ינוף** **עץ חיים**.

עם אחת הלכו האר"י ותלמידיו להשתטח על קברם של שמעיה ואבטליון בגוש חלב. כאשר סיים האר"י להתפלל, פנה לתלמידיו ואמר: **"בני, דעו לכם כי שמעיה ואבטליון ציוו עלי לאמר לכם שתתפללו על משיח בן יוסף, שלא ימות בימיכם!"**. לא הבינו התלמידים את דברי רבם, ורק לאחר פטירתו התבררה להם כוונתו, כפי שכתב ר' חיים: **"ומרוב טיפשותנו לא הייתה בנו דעת לשאול מיהו משיח בן יוסף, ולא עמד אלא ימים מועטים, והתבקש רבינו האריז"ל לישיבה של מעלה, והתברר למפרע שהוא היה משיח בן יוסף, ומרוב ענותנותו לא רצה לגלות את עצמו"**.

עם אחרת אמר האר"י לתלמידיו: **"אילו הייתה לכם זכות, שהייתי קיים חמש שנים בארץ ישראל, הייתי מחזיר את כל העולם כולו בתשובה ומביא את הגאולה!"**. ואכן בימיו פחדו החוטאים והם ברחו מפניו שלא יאמר להם במה חטאו. ואילו רבים אחרים נכנסו לביתו וביקשו ממנו תיקון לשורש נשמתם. גם נשמות רבות שהיו מגולגלות בחי, צומח ובדומם היו באות לפניו ומבקשות שיתפלל לתיקונן. אולם הדור לא היה זכאי להיגאל, והאר"י הספיק לשבת בארץ ישראל כשנתיים בלבד עד לפטירתו. במשך תקופה קצרה זו הספיק הרב ללמד את תלמידיו ובראשם רבינו, סודות רבים בתורת הקבלה. אך עם כל זאת לא הספיק ללמד את הכל. **"על כל סוד וסוד שמגלים לי מן השמיים, בוכה אני ומזיל דמעות כמספר שערות זקני"**- כך התבטא האר"י לפני תלמידיו. לא כל סוד היה רשות לאר"י לגלות לתלמידיו ואף שילם על גילוי הסודות מחיר כבד מאוד. פעם דרש האר"י לפני תלמידיו סודות בעניין גלות מצרים, ולפתע השתתק.

"מדוע רבינו אינו ממשיך בדבריו?"- תמהו התלמידים. **"סוד גדול יש כאן, ואיני יכול לגלותו שסכנה יש בדבר"**. הפצירו התלמידים כי יגלה סוד זה, אף הוא סירב בתוקף. רבינו החליט כי מוכרח לדעת את הסוד ולא הרפה מהרב, עד שאמר לו: **"דע לך בני, כבר ציווני מהשמיים לגלות לך כל דבר שתחפוץ בו, משום שתפקידי לתקן את נשמתך. אך מבקש אני ממך שלא תפציר בי לגלות סוד זה, כי תיגרם מכך רעה גדולה"**. כה גדולה הייתה השתוקקותו של רבינו אף לשמע דברים מפורשים אלו התעקש לדעת את הסוד. גילה האר"י לתלמידיו את הסוד, וכשסיים את דבריו פרץ לפתע בבכי ואמר: **"ברוך דיין האמת!"**. **"וגילה כי בשל גילוי הסוד נגזרה גזרה על בנו משה שימות תוך שבוע"**. ונבהלו התלמידים והצטערו צער רב, אך את הנעשה אין להשיב. ואכן, **באותו שבוע חלה בנו משה ונפטר**. לאחר שבוע האבל, קרא האר"י לתלמידיו ואמר להם: **"אל לכם לחשוש שמעתה לא ארצה ללמדכם את סודות התורה, וזאת כדי לתקן את נשמותכם בתכלית התיקון, כדי שתוכלו להפיץ חוכמה זו בעולם כולו!"**. כאשר שמעו תלמידיו את דבריו- שמחו מאוד והדאגה הוסרה מלבם.

לאחר תקופה קצרה, שוב נתקלו במאמר, שהיה בו סוד גדול, ור' חיים ביקש מהאר"י לפרש אותו. **"אל תפציר בי בעניין זה, כי סוד עצום יש בדבר, ובשמים אין רוצים שהסוד יתגלה"**. אולם ר' חיים המשיך להפציר עד שהוכרח האר"י לגלות לו את הסוד. לאחר מכן בכה האר"י בכי גדול, ואמר: **"דעו לכם, שכעונש על גילוי הסוד, נגזר עליי להסתלק מן העולם בשנה זו, ואתם בעצמכם גרמתם לך, בזה שהפצרתם בי לגלותו. על עצמי איני מצטער כלל. אך אני חושש כיצד אניח אתכם כך, ומי ישלים את תיקונכם!"**. כששמעו זאת תלמידיו, פרצו בבכי מר וקראו בצער: **"הלוואי ותילקח נשמתנו במקומך, רבנו הקדוש, עטרת ראשנו"**. ניסה הרב לבטל את הגזרה בכל כוחו. **חיפש ומצא חצר גדולה, ובה בית עם חדרים רבים. הלכו התלמידים וסגרו את עצמם יחד בחדר אחד, ואת בני משפחותיהם שכנו בשאר החדרים. כל משפחה בחדר נפרד.**

כך ישבו התלמידים לפני רבם, והאר"י הקדוש לימד ודרש לפניו לפניהם סודות עמוקים בקבלה. ומלאך המוות שרצה ליטול את נשמת האר"י לא יכול היה להיכנס ביניהם. כך במשך חמישה חודשים, אך אז אירע דבר נורא! **בערב שבת פרצה מריבה בין כמה נשים, והנשים סיפרו לבעליהן, ואף הם החלו להתקוטט זה עם זה**. לפנות ערב, יצאו האר"י ותלמידיו לקבל את פני השבת בהרים, כפי שנהגו. כאשר חזרו, נכנס לביה"כ בפנים זעופות, וישב בצער רב. לאחר התפילה ניגש אליו רבינו ושאלו לפשר הדבר. ענה האר"י: **"בקבלת שבת בא אלי המלאך הרע ואמר לי: 'גם אתם גם מלככם תיספו'. הבנתי שניתנה לו הרשות לשלוט בי, וכבר נחתם גזר דיני, וכל זה בשל הקטטה שהייתה היום, כי כל זמן שהיה השלום ביניכם, לא הייתה למלאך המוות דריסת רגל"**. עוד באותה שנה נפטר האריז"ל.

הגאון רבי יעקב ישראל עמדין המכונה יעב"ץ: נולד נולד באלטונה (גרמניה) בשנת ה'תנ"ח (1698). עד גיל שבע-עשרה למד עם אביו. **גאון בפשט ובקבלה.** איש שהאמת הייתה נר לרגליו. **שקדן מופלא.** בגיל 21 נאלץ לעזוב לאמסטרדם שבהולנד (בעקבות פולמוס חריף ביותר שכן בתקופתו של הגאון ר' יהונתן אייבשיץ זיע"א היה כותב קמיעות ליולדות וכמה מהקמעות הגיעו לרבינו, הוא פתח אותם והיה נראה לו שיש בהם דברי מניות ולכן חשד כי הוא שבתאי ולכן יצא נגדו בגלוי).

בשנת ה'תפ"ח (1728) החל לכהן כרב בעיר הנמל אמדן (גרמניה) ועל שמה קיבל את הכינוי 'עמדין'. לאחר ארבע שנים התפטר ובדרך הלצה אמר: 'ברוך שלא עשני אב"ד (עבד)'. בשובו לאלטונה בשנת ה'תקי"ב (1752) אשתו ובנו (צבי) נפטרו. סירב להתפרנס מהרבנות ולכן פתח בית דפוס עברי, שלח ידו במסחר, וסירב לכהן ברבנות עד סוף ימיו. נפטר ב-ל" ניסן ה'תקל"ו (1776). חי כ-78 שנים. ציונו באלטונה שבגרמניה.

סבא: (מצד האב): ר' יעקב בן בנימין ז"ק (ז"ק ר"ת זרע קדוש). **אביו:** ר' צבי הירש אשכנזי (ה'חכם צבי'). **אמו:** מרת שרה רבקה (בת ר' משולם זלמן מירלש נוימרק, אב"ד קהילות אה"ו). **נשותיו:** מרת רחל (בתו של ר' מרדכי הכהן כץ-זווג ראשון), בת אחיו ר' אפרים אשכנזי (זווג שני). **בניו:** ר' אריה יהודה, ר' מאיר, ר' משולם זלמן ור' צבי. **מרבותיו:** ר' צבי (אביו), ר' מרדכי כץ. **מספריו:** חיבר למעלה מ-40 ארבעים ספרים בכל מקצועות התורה **בית יעקב**- סידור תפילה **ילחם שמיים**- פירוש על המשנה **מגילת ספר ימור וקציעה**- פירוש על שו"ע אורח חיים **מטפחת ספרים**- על הזוהר **יעמודי שמיים**- סידור **יעץ עבות ישאילת יעב"ץ**- שו"ת **יתורת הקנאות יציצים ופרחים**- בענייני קבלה **מגדל עוז**.

על שקידתו המופלאה של הרב מסופר, שפעם בא אדם אחד לשוחח עימו, והשעה הייתה קרובה לעשר בבוקר. אמר לו השמש: "תדע לך שהרב לא מקבל עכשיו קהל עד אחר הצהריים". המתין היהודי לשעת קבלת הקהל, והנה הוא רואה שבשעה עשר פתח השמש את דלת הרב ואמר לרב: **"השעה עשר"**, וסגר את הדלת.

לאחר רבע שעה שוב פתח השמש את הדלת ואמר לרב: **"השעה עשר ורבע"**, וכך כל רבע שעה. תמה היהודי על הדבר הזה מאד, ושאל את השמש: 'מה פשר מעשיו?' ענה לו השמש: **"אני מודיע לרב בכל רבע שחלפה עוד רבע שעה, והרב מיד מתגבר בצורה יותר חזקה ללמוד תורה, מפני שנזכר שעוד רבע שעה מחייב עברו, והוא מתקרב ליום המיתה, שבו יצטרך לתת דין וחשבון על כל זמן שעבר מחייו"**.

החליט היהודי, שבפעם הבאה שיפתח השמש את דלת הרב, מיד הוא יחמוק ויכנס פנימה אל הרב. וממחשבה למעשה, ברגע שפתח השמש שוב את דלתו של הרב, חמק היהודי ונכנס לחדר. השמש, בליט ברירה לא אמר לו כלום היות ולא רצה לעורר מהומה, ולכן נאלץ לסגור את הדלת בעוד היהודי נמצא שם.

ישב היהודי בחדרו של הרב, אך הרב היה שקוע בלימודו ולא הבחין כלל באורח. והנה ראה האורח שהרב קם ממקומו כדי לקחת ספר מהספרייה, והחליט לעמוד באמצע דרכו של הרב, ואז מן הסתם הרב יבחין בו וידבר עמו. כך עשה. הרב אכן הבחין באותו יהודי הנמצא מולו, אך כשביקש היהודי לדבר עמו, **החזיק הרב בזקנו והרימו כלפי מעלה, ולא דיבר**.

כאשר ראה הרב אינו מעוניין לשוחח עימו, צא מחדרו, ופנה אל השמש וסיפר לו את מה שהתרחש ושאל: **"מה רמז הרב בזה שהרים את זקנו כלפי מעלה?"**. ענה לו השמש: הרב רמז לך: **"תראה, הזקן שלי כבר לבן, וזה סימן מהקדוש ברוך הוא שאני כבר מתחיל להזקין וימיי כצל עובר, עוד מעט אצטרך להקרא לבית דין של מעלה לתת דין וחשבון. ולכן עליי לנצל כל רגע פנוי ללימוד התורה הקדושה"**, לכן הרים הרב את זקנו כלפי מעלה ולא ענה לך.

יָדוּעַ, חשד הרב בגאון ר' יהונתן אייבשיץ זצ"ל כי חלילה הנו מכת השבתאים לאחר שהגיע לידו קמע ליולדת שכתבו הגאון, לאחר שפתח ועיין בו, וראה בו חלילה סימני מינות. הוא כתב לר' אריה ליב באמסטרדם, לר' יעקב יהושע בפרנקפורט, לר' שמואל הלמן ולר' נחמיה ריישר על אודות הקמעות. כולם הסכימו כי ר' יהונתן מכת השבתאים ואינו ראוי לשבת על כסא הרבינות.

לגאון ר' יהונתן אייבשיץ זצ"ל, היה בן אשר לא נהג כראוי, וסטה מדרך הישר. והנה, **לאחר שנים לאחר הסתלקותו, התגלה רבי יהונתן לבנו בהקיץ והזהירו שישבו בתשובה, ואכן, בסיכומו של עניין, בנו שמע אליו ושב בתשובה שלמה.** הבן באותו את אביו שאל: "אבא, היכן היית עד עתה? מפני מה לא נגלית אלי קודם לכן, ורק כעת, לאחר כמה שנים, נגלית אלי?".

ענה לו ר' יהונתן, שהיה לו דין ודברים ממושך עם הרה"ק רבי יעקב עמדין, שכידוע היה בר פלוגתא גדול של הרבי ר' יהונתן, ועם הרה"ק בעל 'פני יהושע', ר' שמואל הלמן ור' נחמיה ריישר שאחזו כשיטתו של רבי יעקב עמדין. "כאשר טענת", הוסיף רבי יהונתן אייבשיץ לבנו, "בבית דין של מעלה ושאלתי: 'מדוע אין בי"ד של מעלה בא חשבון עם אותם רבנים?' השיבוני שלא יכולים לפעול כנגדם מאומה, מאחר שכל כוונתם הייתה לשם שמיים בלבד. אולם דע לך בני, כי כל האחרים, אלו שהשתתפו במחלוקת שלא לשם שמים, ירדו לאבדון, ולשאל תחתית".

הרב הקדוש רבי מנחם מנדל מוויטבסק זצ"ל - נולד בשנת ה'תצ"ט בערך (1738). כבר בילדותו דבק במגיד רבי דב בער ממזריטש זי"ע שקירבו מאוד. היה מראשי התלמידים ובמשך מספר שנים רבינו השקיע מאמצים גדולים בלימוד תורה על כל חלקיה. לאחר פטירת המגיד ממזריטש בשנת ה'תקל"ג (1772) התיישב בליטא, אבל בגלל ההתנגדות עבר להורודוק ואח"כ לוויטבסק, שעל שמה נקרא. הקים שם חצר גדולה ורבים אליו נהרו לקבל הדרכה בעבודת ה'. בשנת ה'תקל"ז (1777) עלה לארץ ישראל וכשלוש מאות נפשות עלו איתו. כשהגיע לארץ ישראל התיישב בצפת ולאחר מכן עבר לטבריה. רבינו בנה שם בית מדרש. בארה"ק יסד את קופת הצדקה לרבי מאיר בעל הנס עבור עניי ארה"ק. ענוותן. היה חותם 'השפל באמת'. בעל רוח-הקודש. מלומד בניסים. בנו רבי משה לא התמנה לרבי כצוואת אביו הק', אשר הורה לו שגם לא יחתום שמו 'בהרב'. נפטר ב-א' אייר ה'תקמ"ח (1788). חי כ-50 שנים. ציונו בבית החיים הישן בטבריה.

אביו: ר' משה (למד אצל הבעל שם טוב). **מרבותיו:** ר' דב בער (המגיד ממזריטש). **מתלמידיו:** הרה"ק ר' שניאור זלמן שניאורסון מלאדי (בעל התניא), ר' אברהם הכהן מקאליסק, ר' ישראל מפלאצק, ר' ברוך מקוסוב. **בנו:** ר' משה. **מספריו:** יפרי הארץ- מדברי תורתו יפרי עץ- חידושים ימאמר מרדכי הארץ- סיפורים על רבינו.

הגה"ח רבי ישעיה הלוי הורביץ סיפר, ששמע מאביו ששמע מחותנו-זקנו, הרה"ג מוהרי"ש העליר זצ"ל, כי רבינו בשבתו בעיה"ק טבריה ת"ו דרכו היתה לקבל שבת קודש מוקדם. פעם אחת ישב בערב שב"ק סמוך לערב ומקטרתו בפיו. פניו היו כלפי ים כינרת וניראה שהוא טרוד מאוד במחשבותיו. הקהלה היו כולם מוכנים להתפלל, אבל רבינו לא זז ממקומו עד כמעט סמוך לשקיעה. אז זרק מידו את מקטרתו ועמד להתפלל.

כולם תמהו על כך אבל כמובן שאף אחד מהם לא הרהיב בנפשו לשאול את הצדיק על כך. כשהצדיק ישב בסעודת שבת קודש סיפר לחסידיו ומקורביו שבכל ערב שבת, כל תפילות ישראל וכל תורתם ומצוותם שעשו בכל השבוע בכל העולם כולו, מתקבצים ובאים לארץ הקודש ומתעלים לשער השמיים. כולם באים דרך ים כינרת וטובלים שם. ים כינרת שואל אותם: "באיזה זכות אתם באים מארץ תמאה להיכנס לארץ הקודש?", ותשובתם: "בזכות שמחזיקים את הישוב בארץ הקודש".

בזמן ההוא היה המנהג שהיו שולחים שד"ר מארץ ישראל לחו"ל. הוא היה מסתובב בכל קהילות ישראל, כדי לקבל את הכסף מקופות רבי מאיר בעל הנס זי"ע. אח"כ היה חוזר לארץ הקודש תובב"א עם תיבת הכסף. בשבוע ההוא אירע אסון נורא, כי השד"ר עם תיבת הכסף, שנסע דרך העיר קאנסטאנטינאפול שוודים קפצו עליו והרגו אותו ר"ל, ולקחו את הכסף.

מכיוון שהתרומה של בני חו"ל הלכה לטמיון ולא הגיעה לבני ארץ ישראל, לכן איבדו את זכותם. ים כינרת לא נתן להם להכניס את תפילתם ותורתם וכו', והדבר היה קשה לבני חו"ל. לאחר מכן התברר כי רבינו כיוון שהשוודים יתפסו ותיבת הכסף נמסרה לרב שם כדי לשלוח אותה לארץ ישראל ת"ו. רק אז הים הניח להם להכניס את תפילתם ותורתם. (מגדל עוז)

פעם אחת רבינו התאכסן אצל אחד מחסידיו. כשהסב לסעודה נשמע קול פעמונים. הרבי התעניין לפשר הקול, בעל הבית סיפר לו, כי בסמוך לו עומד בית עבודה זרה ומשם בא הצלצול. רבינו הגיב על דבריו בלשון פליאה: "איך יתכן שבית תפילות יעמוד בסמוך למעונו של איש יהודי?". עוד לפני שרבינו גמר את סעודתו הכומר החליט לפתע פתאום כי לא ראוי שבית תפילות יעמוד במקום הזה. הוא ציווה להרוס את הבניין ולעקור משם את העבודה זרה לחלוטין...

רבינו היה המקריא בתקיעת שופר אצל רבו, המגיד הגדול ר' דב בער ממזריטש. שנה אחת רבינו לא הגיע לשם בראש השנה והרה"ק יצחק לוי מבראדיטשוב מילא את מקומו. כשהרה"ק מבראדיטשוב התחיל לומר 'תקיעה' - הוא התעלף מיד. רבו המגיד הקדוש אמר לו: "מדוע חששת כשראית את אברהם אבינו ע"ה? הלא חברך רבי מנדל רואה הרבה יותר ולא חושש". רבינו היה אז רק בשנות השלושים לחייו.

הרה"ק בעל התניא זי"ע שהסתופף בצילו של רבינו, נשאל פעם על ידי הרה"ק ר' נחום טברסקי (בעל 'מאור עינים') מצרנביל: "במה היה כוחו של ר' מנדל?", בעל ה'תניא' ענה לו: "רבי מנדל ידע מחשבותיו של כל אדם". רבי נחום המשיך לשאול: "ומה בכך?". בעל ה'תניא' ענה: "גם ידע מחשבות אדם במשך כל ימי חייו". הצדיק המשיך לשאול: "ומה בכך?", בעל ה'תניא' ענה: "כשרבי מנדל עבר בבית, הרגיש כל מה שחשבו בבית זה מעודו, וכל מה שעתידיים לחשוב בו עד עולם". הרה"ק רבי מנחם נחום זי"ע א התפעל עד מאוד מעניין זה.

כשרבינו עלה לארץ ישראל, הוא שלח את המשמש שיעמוד ליד הכינרת בעש"ק ויאמר שרבי מנדל צריך דגים. המשמש עשה כן אבל חזר בידיים ריקות, כשלא העלה אפילו דג אחד. הרב שלח אותו שנית אבל גם הפעם שב בידיים ריקות. הלך רבינו בעצמו וקרא: "מנדל צריך דגים לשבת" ותיכף יצא דג גדול. תוך כדי קפיצתו מהמים התיז על רבינו עד שנרטב מכף רגל ועד ראש. רבינו אמר למשמש: "הנה יש דג לשבת".

הרב משה שמואל שפירא זצ"ל: נולד ב-י"ט אב ה'תרע"ז (1917) במינסק שבבלארוס. נקרא על שם אחי סבו ר' משה שמואל (בן ר' אריה לייב מקובנא. שימש כרב ואב"ד בוברויסק). **כבר בצעירותו הכירו בו זקני הדור כאחד מגדולי ישראל.** בשנת ה'תרצ"ג (1933) נסע ללמוד בברנוביץ'. בשנת ה'תרצ"ו (1936) נסע ללמוד בישיבת מיר שבפולין. בהגיעו לגיל גיוס נמלט מפולין. בשנת ה'תרצ"ח (1938) עלה לארץ ולמד בישיבת לומזה בפתח-תקווה. בשנת ה'תש"ד (1944) למד בירושלים בישיבת בן-דודו (ר' יצחק זאב סולובייצ'יק מברייסק). לאחר נישואיו למד בכלל של החזון אי"ש, ולאחר מכן קיבל את משרתו התורנית כר"מ בישיבת 'קול תורה'. באותה תקופה נסמך להוראה ע"י ר' איסר זלמן מלצר.

בשנת ה'תש"ט (1949) מונה בברכת החזון אי"ש לראש ישיבת "באר יעקב" (החזון אי"ש אמר עליו שהוא 'נשמה של עולם האצילות') ועמד בראשה עד יום פטירתו. שימש כחבר במועצת גדולי התורה של תנועת דגל התורה וחבר נשיאות מפעל הש"ס. **בעל רוח-הקודש. ענוותן. ניצול הזמן אצלו היה לשם דבר. רבים פנו אליו ונושעו.** נפטר ב-א' באייר ה'תשס"ו (2006) יום שבת, חי כ-89 שנים. ציונו בבית הקברות של נציבי ישיבת פוניבז' בבני ברק. בנו, ר' דוד יצחק ממלא את מקומו כראש הישיבה. הוקמה לזכרו ישיבת שערי שמועות ביישוב בית חלקיה.

סבו (מצד האב): מרן ר' רפאל (מח"ס 'תורת רפאל', חתן הנצי"ב מוולוז'ין). **אביו:** ר' אריה שפירא (רבה של ביאליסטוק). **דודו:** הרב חיים מברייסק. **אימו:** מרת מינה גולדא. **אשתו:** בת ר' אהרן ויינשטיין (ראש ישיבת "בית יוסף"-נובהרדוק בתל אביב). **מרבתינו:** ר' אלחנן וסרמן הי"ד, ר' ראובן כץ, הרב שך, ר' יצחק זאב סולובייצ'יק מברייסק. **מתלמידינו:** ר' יוסף יחיאל במברגר (רב הקהילה החרדית בחיפה), ר' יצחק גוגנהיים (רבה הראשי של פריז-צרפת), ר' דב דומב (אב"ד בתל אביב), ר' אורי וייסבלום (משגיח ישיבת נחלת הלויים בחיפה), ר' חיים זליבנסקי (ראש ישיבת מאור התלמוד ברחובות), ר' אברהם חפוטא (ראש ישיבת הרמב"ם בתל אביב), ר' אליקים גצל פשקס (ראש ישיבת גבעת שאול בירושלים), ר' ישראל קליינר (ראש ישיבת בית הכרם), ר' משה בונים קרויס (ראש ישיבת אור אלחנן לצעירים), ר' שריאל רוזנברג (ראש בית הדין של הרב ניסים קרליץ) ועוד רבים. **מילדינו:** ר' דוד יצחק (ראש ישיבת 'קול תורה'), ר' נפתלי צבי יהודה (ראש ישיבת שערי שמועות). **חברותא:** ר' אריה לייב מאלין. **מספריו:** **יקונטרס הביאורים** - שיעורי עיון פלפול והלכה על סדר הש"ס **ישערי שמועות**- הערות וכתבים על הש"ס **זהב משבא**- מאמרי מוסר והשקפה, פירושים על התורה, הלכה ובאגדה **יתוספי הרא"ש יחידושי הר"י מיגאש ילשמש שם אוהל**- תולדות חייו **ירבי משה שמואל שפירא**- תולדות חייו **יישורון יניחוה של תורה יארזים עלי מים יקונטרס אהל משה**

באחת הפעמים בהן שהה רבינו בצרפת לשם גיוס כספים לטובת ישיבתו בבאר יעקב, נסע הוא ברחובה של עיר ופניו לעבר האכסניה בה שהה. ברחוב בו עבר הרכב שבו נסע רבינו היה דבר טומאה. אולם הטומאה לא הייתה נראית לעין. והנה ראו זה פלא, איך שעבר רבינו ברחוב חוורו פניו, הצבע אזל מפניו והוא חש ברע. "איני יכול לנשום" אמר, וניכר היה כי הרגשתו גרועה ביותר. "מעבר לרחוב מתגורר רופא יהודי, הבה ניגש אליו" הציע אחד המלווים המקומיים. הכל חרדו לשלומו של רבנו, אשר מראה פניו החיוורות העיד כי תחושתו גרועה עד מאוד. כאשר חצה רבנו את הרחוב ונכנס לאכסנייתו, חזר הצבע לפניו. נשימתו נעשתה סדירה והרגשתו הכללית השתפרה פלאים, כאילו מאומה לא אירע. אין צורך ברופא ואפילו לא בכוס של חמין. למחרת שוב עבר רבינו באותו המקום ושוב נעצרה נשימתו ותחושה נוראה מילאה אותו. "איני יכול לנשום" אמר למקורביו ונשימתו קשה, "חש אני ברע". איש לא הבין את פשר הדבר, מה קורה לו לרבינו שחולי קשה פוקד אותו באותו המקום פעם אחר פעם?!

"הבה נכנס לרופא" הציעו המקורבים וחצו את הכביש, אך גם בפעם הזו רק יצאו מהרחוב ונשימתו שבה אליו. הוא התחזק והצבע חזר אל פניו. אז הבינו מקורביו כי ההרגשה הגרועה נבעה ממקור הטומאה שהיה ברחוב. בקדושתו המיוחדת חש הוא בטומאה הנוראה גם כאשר היא לא הייתה נראית לעין. למחרת ביקש לשנות את הדרך ולעקוף את הרחוב בו שכן מקור הטומאה, וכך עשו. הדרך התארכה מעט, אולם נשימתו הייתה סדירה. כאשר עבר ליד מקום טומאה, גם זו הנסתרת ביותר בקדושתו המופלגת חש בכל נדנדוד טומאה!

בהוראת רופאיו, הקפיד רבינו על הליכה רגלית מידי יום, אולם גם בדקות אלו היה שקוע בעסק התורה. באחת הפעמים עצר ליד לוח המודעות והתעכב לקרוא מודעה שהייתה תלויה עליו. הייתה זו מודעת ענק המכריזה על אירוע פרוץ שהיה אמור להתקיים בבאר יעקב. רבינו קרא את המודעה והמשיך ללכת. בעודם מטיילים, ביקש לחזור שוב ללוח המודעות, רוצה הוא לראות משהו. חזרו הרב ותלמידו ללוח המודעות, ורבינו נעצר בשנית ליד המודעה, מעיין בה בכאב וממשיך בטיוול. התלמיד לא הבין אולם חזקו עליו מעשיו של רבינו שכל כולם קדושה וצניעות מופלגת. והנה, מה רבה הייתה תדהמתו של הבחור המלונה, כאשר התחיל רבינו לחזור על תוכן המודעה מילה במילה: "ביום זה וזה... בשעה זו וזו... יתקיים מופע זה וזה...", חזר על תוכן המודעה באוזני התלמיד המשתומם שלא הבין פשר הדבר. מיד לאחר מכן אמר לו: "שומע אתה תלמידי, כמה טומאה אמורה לרדת לעולם ביום המדובר? עלינו להוסיף קדושה מיוחדת ביום קשה זה! זו הסיבה שחזרתי לראות בדיוק באיזה יום ובאיזה שעה מתקיים האירוע, במועד הנקוב נוסף בקדושה".

בשנה האחרונה חלה הרב שפירא ולפני כשנה נזקק לעבור ניתוח מסובך בבית חולים בשוויץ. במהלך כל החודשים האחרונים נערכו תפילות לרפואתו. יש לציין את חרדת בני הישיבה שהשכימו בבוקר לאמירת תהילים לרפואתו, ופתאום ראו איך שפרוכת ארון הקודש נופלת מעצמה. בדיעבד התברר כי ברגע נפילת הפרוכת, נפטר הרב, וכי ניצחו אראלים את המצוקים ונשבה ארון הקודש.

אם ראשונים כמלאכים - הגאון הרב צבי הירש אשכנזי זצ"ל

הגאון הרב צבי הירש אשכנזי זצ"ל הידוע כ'חכם צבי': נולד בשנת ה'ת"ח (1656) בטרביטש שבמוראביה. למד אצל אביו ובהמשך נסע לאובין שבהונגריה כדי ללמוד אצל סבו. בהמשך נדד לסלונקי שבחבל הבלקן והוסמך בתואר 'חכם'. שם למד במשך שנתיים. בהמשך חזר לאובין, התחתן ונולדה לו בת. לפי המתואר בספר 'מגילת ספר' של בנו, נהרגו אשתו ובתו בשנת ה'תרמ"ו (1686), כאשר בעת פעילות צבאית פגע פגז תותח בביתו ומוטט אותו על האשה והבת. הוא עצמו ברח מהעיר לפני כיבושה. נדד והגיע לסרייבו שבבוסניה שם כיהן כרב. כעבור זמן קצר יצא לחפש את הוריו שנשבו, ונפדו בברלין, ובדרכו עבר גם בונציה, באנשברך, פיורדה ופראג.

בבואו לברלין התחתן בשנית. אחר נישואיו ישב בעיר אלטונה 18 שנים, ייסד שם ישיבה, ופעל רבות לתיקוני הדת בעיר. בשנת ה'תס"ו (1715) מונה לרב של קהילות אה"ו: אלטונה, המבורג וואנדסבק, לצידו של הרה"ג ר' משה מרטנברג, בהסכם רוטציה של שישה חודשים לכל אחד. בעקבות חילוקי דעות שהתעוררו בשאלה הלכתית ביניה של תרנגולת בלי לב נאלץ להתפטר, ומונה לרב קהילת האשכנזים באמסטרדם. בעזבו את אמסטרדם, שלח את משפחתו לעיר אמדן, והוא עצמו נדד לאנגליה. עבר בקהילות רבות באשכנז ובפולין, כשבחלקן השתהה מספר חודשים, עד שהגיע בשנת ה'תע"ח לבלוב. שם כיהן כרב מספר חודשים, עד יום פטירתו. נפטר ב-א' אייר ה'תע"ח (1718) בבלוב. חי כ-62 שנים בלבד.

סבא (מצד האב): ר' אפרים הכהן (רב קהילת אובין, מח"ס 'שער אפרים'). **אביו:** ר' יעקב ז"ק. **אימו:** מרת נחמה (בת ר' אפרים הכהן). **אישתו:** מרת שרה רבקה (בת הרה"ג ר' משולם זלמן מירלש נוימרק אב"ד קהילות אה"ו). **מרבתי:** הגאונים אביו, הרב יעקב, סבו הרב אפרים

הכהן (רב קהילת אובין), ר' אליהו קובו. **ילדיו:** מרת מרים (נישאה לר' אריה לייב מאמסטרדם), מרת רחל (נישאה לר' יצחק, בנו של ר' מאיר איזנשטט), מרת נחמה (נישאה לר' נפתלי הירץ-רבה של פשדבורג), ר' יעקב עמדין (היעב"ץ), ר' אפרים (מרבני הקלויז בברודי), ר' נתן (מרבני הקלויז בברודי), ר' אברהם משולם זלמן (רב באוסטרהא ובלודונו), ר' משה (אב"ד קמינקא), ר' דוד (אב"ד ירטשוב), ר' אליקים גצל (אב"ד קובובי), מרת דבורה, מרת פריידה (נישאה לר' יעקב חריף, רבה של לשוב וגליל פודוליה), מרת פודוליה (נישאה לר' יעקב מרדכי כ"ץ אב"ד ברודא), מרת לאה, מרת אסתר. **מספריו:** חכם צבי- שו"ת.

מחתו של מי שנודע לימים כ'חכם צבי' הייתה כפולה ומכופלת. זכה הוא לאשה כלבבו, מלאה וספוגה ביראת שמים, מקפידה על קלה כבחמורה, אשה השואפת לבעל תלמיד חכם ומוכנה להתמסר לכך בכל מאודה. בנוסף, זכה כי חותנו העשיר הפקיד בידי ערב החתונה סכום כסף עצום, על מנת שיוכל להשקיעו בעסק מכניס, ועל ידי כך יוכל ללמוד בשקט וברגיעה, ללא צורך לדאוג לפרנסת הבית. **לאחר החתונה חיפש החכם צבי סוחר נאמן, כדי שיוכל להפקיד בידיו את כספו לשותפות בעסק.** הוא פנה ליהודי שנחשב היה לאמיד, ושיושרו היה מפורסם בפי כל. הם ערכו ביניהם שטר עסקה חתום כדין והחכם צבי נתן לו את כל כספו. מידי חודש היה העשיר שולח לחכם צבי תשלום שהספיק בשפע לפרנסת ביתו, וכך ישב בנחת ולמד ללא דאגות, מתוך שבח והודאה לה' על הטוב שגמלו.

אולם כעבור כחצי שנה, נודע לו כי העשיר שעמד בפניו פשיטת רגל, **לקח את כל כספו וברח למדינה אחרת.** צערו של החכם צבי היה ללא גבול, הוא הבין היטב את משמעות הדבר ביחס אליו, שכן מעתה אין לו ממה להתפרנס, ובמקום לשבת וללמוד תורה יצטרך לחפש פרנסה. **מבני משפחתו היו שלחצו עליו לפנות לאביו של העשיר הבורח, שהיה הערב החתום על השטר אותו ערך עם בנו.** אולם החכם צבי שידע כי האב אינו אדם עשיר, בלשון המעטה, מ'אין לעשות זאת בשום אופן. צערו שהלך והתגבר ככל שעבר הזמן, היה ללא גבול, עד שנחלה ונפל למשכב. **יום אחד שמע כי אביו של העשיר חלה אף הוא כתוצאה מהבושות שגרם לו בנו, ומהחשש כי החכם צבי עלול לתבוע ממנו את כספו.** כששמע זאת, לקח החכם צבי את השטר קרעו לגזרים ושלחו במעטפה לאביו החולה של העשיר, על מנת שיירגע מהידיעה שאין בכוונתו לתבוע ממנו את הכסף. יש הסוברים שיתכן ובזכות המעשה המופלא שעשה, זכה החכם צבי לבן שיאיר את עיני ישראל - היעב"ץ - רבי יעקב (בן צבי) עמדין זצ"ל.

מסופר על רבינו, שהתארח פעם אצל בעל בית אמיד, אבי אביהם של בני משפחת רוטשילד, **הימצאותו בבית זה גרמה קשיים לא מעטים, כיוון שבהיותו מתמיד עצום הגיע לפעמים אל הבית בשעה לילה מאוחרת.** בני הבית לחצו על אביהם שיוציא את הבחור וישלחוהו מקום אחר, אך הוא לא נענה להם. כך נמשך הדבר זמן רב ובעל הבית עמד בניסיון ולא העז להוציא מילה אחת של טרוניא מפיו. ויהי היום, וגם בעל-הבית עצמו הגיע למצב שהוא כבר לא היה מסוגל יותר לסבול את הקשיים. היה זה כאשר בדיוק באותו יום נתקל בבעיות שונות בענייני מסחרו, ובלבו הצטבר מלאי של תחושות כעס ומרירות וכל אלה הביאוהו לפלוט כמה מילים נגד הבחור. אמנם הוא לא אמר לו במפורש שיצא מביתו, אבל הנימה שהייתה בפיו גילתה על יחס שונה מעט ממה שהיה עד היום.

מיד לאחר מכן הרגיש בעל-הבית בדבר, התחרט מאוד על כך ואף ניגש אל הבחור וביקש ממנו בדמעות מחילה, סליחה וכפרה. והנה, לא עברה שעה קלה מאז פליטה הפה, הגיעו פרנסי הקהילה הסמוכה לבקש מהבחור שיכהן כאב"ד בעירם. ה"עסקה" נחתמה בו ביום וכבר למחרת יצא ה"חכם צבי" מן הבית ועבר להתגורר בעיר הסמוכה.

בצאתו את הבית, פנה לרוטשילד ואמר לו כדברים האלה: **"אתמול, כאשר לא התגברת על עצמך, היה היום האחרון שהייתי צריך להישאר אצלכם. עוד בתחילת בואי אליכם, נגזר כך מן השמים שזה יהיה היום האחרון. אם היית זוכה להתגבר עוד שעה קלה בלבד ולא היית נוהג עמי בפזיזות ומתרעם על הקשיים שגרמתי לך ע"י לימוד התורה שלי - היית זוכה לבנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות, עכשיו שלא זכית לכך בנים מופלגים בעשירות ובממון יהיו לך. תלמידי חכמים לא יהיו לך".** ואכן כך היה. רוטשילד זכה לעשירות, אך לא לבנים תלמידי חכמים.

הגאון הרב אברהם יצחק גליק זצ"ל - נולד בשנת ה'תקפ"ו (1826) בוורטש אשר ליד דברצין. לאביו נולדו מספר ילדים בטרם נולד רבינו אולם הם נפטרו ל"ע עוד כשהוא קטנים. על כן נדר, שאם יתקיים רבינו, יצום כל ימי שני וחמישי עד שיכניסו לחופה. כבר בילדותו התפרסם רבינו כעילוי והיה כבר בקי וחרף עצום בתורה הקדושה. כשהגיע לגיל שנים-עשרה לא נמצא מלמד, שיכול ללמדו בהתאם לרמתו הגבוהה, ולכן נשלח ללמוד באלקאני. בהמשך עבר לבאניאד ושם למד. בכל מקום שלמד התפרסם כבחיר התלמידים. לאחר נישואיו ישב שלוש שנים בבית חמיו ובמשך כל הזמן שקד על התורה הקדושה. שמו התפרסם ומספר קהילות גדולות ביקשו שיבא אליהם וישמש כאב"ד. ביניהם קהילת נירדהאד. אולם רבינו לא רצה ליהנות מכתרה של תורה לכן עבר לעיירה קטנה האלאס.

שם שכר חלקת אדמה. הקב"ה הצליח דרכו והוא התעשר ובמקביל החזיק ישיבה, ובה כשלושים תלמידים וכיהן שם כאב"ד. לאחר מספר שנים נשרף כל רכושו, ובתו נפטרה עבר לכהן כאב"ד בעיר טאלטשווא במשך כחמישים שנים. טאלטשווא לא היתה מפורסמת והתגררו שם בסך הכל כ-60 משפחות. אולם לאחר שרבינו ישב על כיסא הרבנות, המקום התפרסם מאוד ומכל הסביבה התקבצו סביבו תלמידי חכמים. מיעט באכילה ושינה ועסק ברוב היום בתורה ועבודה באופן מופלג ובלתי ניתן לשיעור. נפטר ב-ב' אייר ה'תרס"ט (1909). חי כ-83 שנים. ציונו בעיר טאלטשווא שבהונגריה. בנו, ר' אליעזר מילא את מקומו.

אביו: ר' משאי (שמאי). **אימו:** מרת רחל. **אשתו:** מרת חוה רייצא שרה (בת הגה"ק ר' ישעיה בנט - אבדק"ק קאלוב. נישא בשנת ה'תר"ו-1846). **מרבתי:** הגה"ק ר' שמואל שמלקי קליין (אב"ד באלקאן ומח"ס 'צור החיים'), הגה"ק רבי יצחק צבי מרגרטון, הגה"ק ר' יצחק משה פרלס (אב"ד באניאדה). **ילדיו:** ר' מרדכי (מח"ס 'חצר המלך' על הרמב"ם. נפטר בחיי אביו), ר' אליעזר (מילא את מקומו ברבנות). **חתניו:** הגאונים ר' אברהם הלוי יונגרייז (אב"ד טשנגר - נישא למרת אסתר), ר' יחזקאל בנט (אב"ד וואראל). **מספריו:** **באר יצחק** - על מסכות גיטין וחולין **יד יצחק** - שו"ת (כתשע מאות ביהורים הלכתיים שנכתבו כתשובה לשאלותיהם של רבנים מכל רחבי הונגריה וטרנסילבניה). חיבר מספר שירי קודש ביניהם שיר על סדר המורה לרמב"ם.

מעשה נורא מסופר על רבינו, שאירע לו בעודו נער צעיר, המעובד מתוך הספר 'באר יצחק' על מסכת גיטין, וממנו נוכל ללמוד לאלו תוצאות הרות אסון עלולה הקנאה להביא. בעיר בה התגורר הנער השקדן וברוך הכישרונות, אברהם יצחק, דר גם תלמיד חכם מפורסם ומופלג בתורה שהיו לו שני בנים, אותם שלח ללמוד באותו תלמוד תורה שם למד רבינו. רצון עז היה לו לת"ח זה, שבניו יגדלו בלימוד התורה ויתעלו בלימודם, עד שיעשו לגדולי הדור. ציפיות גדולות היו לאבא, בעת הכניס את בניו לת"ת. עז היה רצונו לראות בהם כבר עכשיו ניצני גדלות, הרבה מעבר לבני גילם, שהרי ייעדם לגאוני הדור וחכמיו. אך כגודל הצפייה, כך רבה האכזבה, כאשר התברר לו, כי בניו אינם עולים כל כך בסולם המעלות כפי שצייר בעיני רוחו. היה קשה לו ביותר לראות תלמיד בשם אברהם יצחק שעלה במעלות התורה הרבה יותר מבניו. "בושה גדולה בשבילי", חשב בליבו, "שאברהם יצחק ידע את כל מה שלומדים בהבנה מלאה, ויאפיל בזאת על ידיעת התורה של בני. לא ייתכן, שיעלה בחוכמתו עליהם". קנאתו הקשה בילד המסכן, והחכם הזה הלכה וגברה. עובדה זו שיסנו ילד העולה בהשגותיו על בניו, הייתה מעל לכוח סבלו... היא לא נתנה לו מנוח ביום ובלילה, עד כדי שיבוש דעתו.

הוא רקם מזימה אפילה כיצד יוכל להסיט את הילד המוצלח מן הדרך, רח"ל. יום אחד נכנס האבא הקנאי, שכאמור היה ידוע כאדם חשוב וכת"ח מופלג, למלמד של הילד, והורה לו בתוקף, שילך ויודיע לאבי הנער שאברהם יצחק איננו מסוגל ללמוד גמרא. אותו מלמד חשש ממנו ולכן עשה כדבריו. הוא ניגש לאביו של אברהם יצחק, שהיה אדם פשוט ותמים ואמר לו: "מאוד רציתי לעשות מבנך ת"ח. אך לצערי אני רואה, שכל מה שאני משקיע ומלמד את בבנך הוא לא מבין. אין לו מספיק כלים כדי להתעלות בתורה, לכן חבל, שתשלם שכר לימוד כה גבוה...". כששמע אבי הנער את דברי המלמד, הזדעזע ופרץ בבכי נסער. הוא החליט ללכת להיוועץ בדעתו של... אותו תלמיד חכם (שקינא בבנו) ולשאול אותו מה לעשות עם הבן שלי. הוא הגיע לאותו חכם וסיפר לו מה שאירע ואמר כי עד היום חשב שבנו מסוגל להיות רב בישראל, וזה עתה שמע כי לא יצלח בכך. הקשיב הת"ח לדבריו, 'השתתף בצער'ו ויעץ לו, כי יבקש מהמלמד שלא ילמד את בנו גמרא אלא רק מה שיהודי צריך לדעת: להתפלל וילמד קצת פסוקים מהחומשים עד כמה שיכול לתפוס... שוב פרץ אבי הנער בדמעות שלישי, כששמע את הדברים בכה: "וכי על הנער הזה התפללתי?!". בלית ברירה עשה האב כעצתו. ברוב שעות היום, כשלמד המלמד גמרא עם רש"י, היה אברהם יצחק נשלח מחוץ מהכיתה. רק כאשר למדו חומש, היה יושב בין חבריו ולמד עמם. כך נמשך הדבר מספר שבועות.

יום אחד הגיע מלמד חדש לכיתה. גם הוא המשיך לנהוג כן כפי שקיבל מקודמו. בשעה שלימד גמרא, הבחין המלמד כי הנער אברהם יצחק שהיה אמור בשעה זו לשוטט בחוץ, מאזין בקשב רב לשיעור, מבחוץ... המלמד קרא לנער והחל לבחון אותו על דף הגמרא שלימד. להפתעתו המרובה הנער הבין את כל לימוד הגמרא על בוריה באופן שוטף יותר משאר התלמידים... הוא נדהם כולו, פנה לתלמידים בתמיחה ושאל: "מדוע אברהם יצחק מסתובב בחוץ ואינו לומד גמרא?". התלמידים ענו לו: "כי מוחו חלש ואינו תופס. לכן החליטו המלמדים שלא להכביד עליו". כששמע המלמד את הדברים הבין כי מזימה רעה מאחורי העניין. כשהוא נסער עד עמקי נפשו פנה לאבי הנער ושאל: "מדוע בנך אינו לומד גמרא, הרי הוא חכם ונבון מעל בני גילו?".

סיפר לו אביו את מה ששמע מהמלמד ואת העצה שקיבל מהת"ח. אמר המלמד לאבי הנער: "תנה אותו על ידי, ואני אלמד אותו באופן פרטי. אם בסוף הזמן הנער יבחן על חמישים דפי גמרא ולא ידע אותם, אל תשלם לי מאומה! בטוחני, כי בנך יהיה לתפארת בישראל!". ואכן כך היה. הנער ראה סימן ברכה בלימודו והתעלה בידעותיו, הלך וגדל בתורה מאוד. כשנעשה כבן-שנים עשרה, לא נמצא מלמד, שיכול ללמדו בהתאם לרמתו הגבוהה. כשהתברר לאבי הנער, מה אימיה קנאתו הקשה של אותו ת"ח שסמך עליו, ואיזה אסון כמעט המיט על בנו, העביר את בנו ללמוד בעיר רחוקה. שם המשיך אברהם יצחק להתעלות ולגדול בתורה, עד שנעשה לתלמיד חכם מופלג. אותו ת"ח שיעץ את עצתו, התחרט והצטער מאוד על המעשה הרע שעשה. אולם מידת הדין פגעה בו, כאשר בניו, שקיווה לראותם גדולי עולם, התרחקו מהתורה רח"ל. האחד נעשה מנהל חוות סוסים והשני איכר. מאותו מעשה חזר בו אותו הת"ח ממידתו הרעה, וקירב באהבה רבה את ר' אברהם יצחק. כשחזר לבית אביו, כיבדו לדרוש בביה"כ. לאחר הדרשה קם הת"ח ונשקו על ראשו בפני קהל ועדה.

הרב הגאון יעקב יוסף זצ"ל- נולד במוצאי שמחת תורה, שנת ה'תש"ז (1947). למד בישיבות פורת יוסף, כולל קול יעקב ובמוסד הרב קוק. עשרות שנים שימש כרב שכונת גבעת משה בירושלים, והתגורר בשכונת שמואל הנביא. שימש כראש ישיבת 'חזון יעקב'. שימש חבר בגוף הכשרות בד"ץ 'ישא ברכה'.

הרבצת התורה שלו הייתה מופלאה עד מאוד. מסר שיעורי תורה בכל רחבי הארץ, והגיע לכל מקום, שאליו התבקש. הפך את בית-הכנסת בורוכוב בשכונת הבוכרים למקום של הרבצת תורה. גאון. בקי בש"ס ובפוסקים בצורה מדהימה. את כל ארבעת חלקי השו"ע ידע על בוריים. בכל נושא שהיה נשאל- היה עונה במדויק ומצטט את המקור כולל סימן וסעיף, ואם היה מופיע מספר פעמים בשו"ע, היה מציין בדיוק את מספר הפעמים והסימנים.

גם לאחר שהתגלתה המחלה המקננת בגופו סירב בכל תוקף להפסיק את שיעוריו. מעולם לא איחר או הפסיד שיעור. לא היה אצלו חופשות או 'בין הזמנים'. בשבוע לפני פטירתו עוד אמר שיעורים במסירות נפש עילאית. ענוותן מופלא. את נסיעותיו ממקום למקום עשה באוטובוסים, והשתדל להימנע מאור הזרקורים. ברוב ענוותנותו, ביקש שלא לשבח אותו בהספדים מלבד עניינים של זיכוי הרבים.

ביקש לכתוב על מצבתו משפט קצר בלבד: "פה נטמן עבדך בן אמתך יעקב חי בן מרגלית". נתבקש לבית-עולמו ביום שישי ב' אייר ה'תשע"ג (2013). על אף ההתראה הקצרה לפני כניסת השבת השתתפו בהלווייה כמאה אלף אנשים. ציונו בהר המנוחות בירושלים. חי כ-66 שנים.

אביו: הרשל"צ הרה"ג מרן עובדיה יוסף זצ"ל. **אמו:** מרת מרגלית ע"ה. **אשתו:** מרת נצחיה. **ילדיו:** מרת מרגלית, ר' עובדיה, ר' יהונתן, ר' משה יוסף, מרת רחל, ר' עמרם, ר' אברהם ומרת ציפורה. **מרבתי:** מרן הגאון רבי שלמה זלמן זלמן אוירבך, מרן הגאון ר' יוסף שלום אלישיב.

בינו מסר את כל חייו למען זיכוי הרבים וראה בזה את שליחותו בעולם. כל הזמן היה רץ ממקום למקום בשביל למסור שיעורים ולזכות את הרבים, זה התחיל בשיעור הלכה קצר אחרי הנץ והסתיים בשעות הלילה המואחרות. בשנה וחצי האחרונות הכל ראו את גודל מסירות נפשו לזכות את הרבים למרות מחלתו, הוא הגיע למצבים, שהמחלה ל"ע התפשטה לכבד, וזה היה שורף לו את הדם בגוף. הוא היה מגיע למצב של המוגלובין 7-8 עד כדי כן שבשביל שהוא יעבור את הכביש, היו צריכים לעצור את התנועה! ולמרות זאת הלך ונתן שיעורים גם במצב קשה זה. אחרי טיפולים כשהיה יום שלם בביה"ח, היה יוצא ישר לשיעור.

פעם כשהיה צריך לעשות בדיקת C.T, הרב היה צריך לשתות חומר מסוים, היות שהחומר גורם לשיקוף, ואפשר לראות במכשירים מה מצב הגידול ה". הרב הגיע בבוקר לבית חולים ושתה את החומר והרופאה אמרה לו, שהוא צריך לחכות שלוש שעות, כדי שהחומר ייספג בגוף ורק אחר כך יהיה אפשר לעשות את הבדיקה, ואותו יום היה יום רביעי, שהיה מוסר שיעור בכלל, באותה שעה הוא אמר: "בשביל מה אני אשב פה שלוש שעות?" הוא שאל את הרופאה, אם הוא יכול לצאת שעה ולחזור, והיא אישרה לו, הוא בא לכולל נתן שיעור וחזר לבית חולים!

מר אליהו שאלתיאל הי"ו מתלמידיו המובהקים של רבינו סיפר: "עם כל גדלותו בתורה, הרב היה מתנהג עמו בענוה יתירה, ונוהג עמו כחבר. הייתה איזו משפחה בקרית עקרון שהרבה שנים לא היו להם ילדים, הרב בירך אותם, והם זכו, שנולדו להם הרבה ילדים בזה אחר זה. ההורים התקשו בצער גידול הילדים, בפרט שהיה להם בית קטן. סיפרתי לרב שמשפחה זו זקוקה לעידוד וחיזוק. לאחר השיעור, ללא שהיות, הרב הורה לי שניסע לאותה המשפחה. הרב נכנס לבית בשיא הפשטות, הפגין את השמחה הרבה שלו מהילדים החמודים. הושיב את הילדים על ברכיו, השתעשע עמם, ויצא...".

נמישה ימים לפני שהלך לעולמו, חבק הגאון רבי יעקב יוסף זצ"ל נכד נוסף. לרב עובדיה יוסף, בנו של רבי יעקב, נולד בן במזל-טוב. הרב עובדיה הגיע אל בית-החולים הדסה עין כרם שם היה אביו מאושפז, והציג בפניו את נכדו החדש. אחרי שהרב צחק"ל ברך את הבן והנכד, אמר הבן לאביו הגדול: "אבא, ביום שני הברית, אנחנו רוצים שאתה תהיה הסנדק שלנו". הרב יעקב השיב לבנו הרב עובדיה: "נדבר במוצאי שבת".

ביום שישי, השיב הרב יעקב יוסף את נשמתו ליוצרה. ר' עובדיה (נכדו של מרן), התיישב במוצאי שבת ללמוד את הלכות אבילות מתוך ספרו של של סבו הגדול מרן פוסק הדור רבי עובדיה יוסף שליט"א. כשהגיע להלכות ברית מילה באבלות, הוא גילה, כי אביו הגדול ר' יעקב צחק"ל מתח קו מתחת לשורות הבאות: "שאף אם נולד הבן לפני פטירת המת, יום הכנסתו לברית היא לידתו, כמו הגר שהתגייר ביום המלו כקטן שנולד דמי, ע"כ. ונפקא מינה שיש להקל בחומרת האבלות שבתוך י"ב חודש".

הרב עמרם יוסף, בנו של רבינו סיפר: "בראש השנה האחרון, כשהגענו לפיוט של 'ויהי אחרי מות', אבא בכה ובכה ואף אחד לא הבין למה. מעולם זה לא קרה כך".

הרב הגאון יעקב יוסף זצ"ל - נולד במוצאי שמחת תורה, שנת ה'תש"ז (1947). למד בישיבות פורת יוסף, כולל קול יעקב ובמוסד הרב קוק. עשרות שנים שימש כרב שכונת גבעת משה בירושלים, והתגורר בשכונת שמואל הנביא. שימש כראש ישיבת 'חזון יעקב'. שימש חבר בגוף הכשרות בד"ץ 'ישא ברכה'.

הרבצת התורה שלו הייתה מופלאה עד מאוד. מסר שיעורי תורה בכל רחבי הארץ, והגיע לכל מקום, שאליו התבקש. הפך את בית-הכנסת בורוכוב בשכונת הבוכרים למקום של הרבצת תורה. **גאון. בקי בש"ס ובפוסקים בצורה מדהימה. את כל ארבעת חלקי השו"ע ידע על בורגים.** בכל נושא שהיה נשאל- היה עונה במדויק ומצטט את המקור כולל סימן וסעיף, ואם היה מופיע מספר פעמים בשו"ע, היה מציין בדיוק את מספר הפעמים והסימנים.

גם לאחר שהתגלתה המחלה המקננת בגופו סירב בכל תוקף להפסיק את שיעוריו. מעולם לא איחר או הפסיד שיעור. לא היה אצלו חופשות או 'בין הזמנים'. בשבוע לפני פטירתו עוד אמר שיעורים במסירות נפש עילאית. ענוותן מופלא. את נסיעותיו ממקום למקום עשה באוטובוסים, והשתדל להימנע מאור הזרקורים. ברוב ענוותנותו, ביקש שלא לשבח אותו בהספדים מלבד עניינים של זיכוי הרבים.

ביקש לכתוב על מצבתו משפט קצר בלבד: **"פה נטמן עבדך בן אמתך יעקב חי בן מרגלית"**. נתבקש לבית-עולמו ביום שישי ב' אייר ה'תשע"ג (2013). על אף ההתראה הקצרה לפני כניסת השבת השתתפו בהלווייה כמאה אלף אנשים. ציונו בהר המנוחות בירושלים. חי כ-66 שנים.

אביו: הרשל"צ הרה"ג מרן עובדיה יוסף זצ"ל. **אמו:** מרת מרגלית ע"ה. **אשתו:** מרת נצחיה. **ילדיו:** מרת מרגלית, ר' עובדיה, ר' יהונתן, ר' משה יוסף, מרת רחל, ר' עמרם, ר' אברהם ומרת ציפורה. **מרבתי:** מרן הגאון רבי שלמה זלמן זלמן אוירבך, מרן הגאון ר' יוסף שלום אלישיב.

פעם אחת בערב סוכות הגיע לשיעור בישיבת 'חוט של חסד', אך מכיוון שערב סוכות היה, לא היו נוכחים תלמידים בישיבה, כל אחד הלך לעזור בביתו, בחצר הישיבה בנו מספר בחורים את הסוכה יצא אליהם חכם יעקב ואמר: **"אולי ייכנס תלמיד אחד לפחות, שנוכל לקיים את השיעור"**.

סיפר משגיח הישיבה, שמדי פעם אמר לרב יעקב: הרב, חבל שתבוא בבין הזמנים לא יהיו כמעט תלמידים, ואין זה כבוד התורה", הרב יעקב הנהן בחיך, אך בבין הזמנים הופיע גם אם היה תלמיד אחד.

מר אליהו שאלתיאל הי"ו, תלמידו המובהק של רבינו, למעלה מ-40 שנים. מספר על מסירות נפש רבינו לתורה: **"בכל יום חמישי הייתי מסיע את הרב למסור את שיעוריו ברחובות, קרית עקרון, ומושב בני עייש."**

גם בחול המועד פסח האחרון, כשהרב היה בחולשה נוראה, הוא לא ויתר על השיעורים, למרות המאמץ הכרוך בטלטולי הדרך אל מחוץ לעיר. כשהגענו לרחובות, הרב, לא יכול היה ללכת בכוחות עצמו, ואפילו להוציא את רגלו מהמכונת הוא לא יכל מרוב תשישות. אך למרות הקושי הוא לא ויתר על מסירת השיעורים."

ויפר בנו הרה"ג רבי משה יוסף שליט"א על מסירות נפש של אביו: **"יום אחד הגעתי הביתה והוא חזר משיעור, לא יאומן כי יוספר, מרוב חולשה ביקש ממני שאוריד לו את המעיל והחליפה ולאחר-מכן הוא הכניס את היד לכיס ולא יכול היה להוציא את היד בחזרה מרוב חולשתו. הוא ביקש ממני, שאוציא לו את היד מכיסו! במצב כזה הוא היה נותן שיעורים!"**

מר אליהו שאלתיאל הי"ו, תלמידו המובהק של רבינו מספר: **"לרב הייתה מידת הכרת הטוב באופן יוצא מהכלל. על כל דבר קטן שעשיתי למענו היה מודה לי. בכל שבוע כשחזרנו לביתו, הייתי מגיש לרב כיבוד קל של מזונות. לאחר שהרב היה גומר לאכול ומברך ברכת 'מעין שלוש', הוא היה מרים קולו ומברכני ב'ברכת האורח', שנוהגים לאומרה ב'ברכת המזון' בלבד. כשלא יכולתי להסיע את הרב לשיעורים, בגלל שמחה משפחתית וכדומה, בני היה מסיע את הרב, וכמובן שהייתי נותן לבני את הכיבוד, שיגיש לרב בחזרה מהשיעורים. גם אז הרב לא חרג ממנהגו, לאחר שהרב היה מסיים לברך את ברכת 'מעין שלוש', היה מתקשר אליי מהמכונת, ומברכני ב'ברכת האורח'. ואם לא שמעתי את הצלצול ולא עניתי לשיחה, אז הוא היה משאיר לי את 'ברכת האורח' במשיבון הסולארי."**

הכרת הטוב של הרב הייתה מדהימה, מספר משגיח הישיבה, שהיה בכל חודש מעביר לרב את ה'משכורת' עבור השיעורים, הרב היה כל כך מודה, כאילו שלא מגיע לו, על אף שהמשכורת הייתה קטנה לפי ערכו.

לפני כעשור הייתה ישיבת הבחורים בליפתא (בפאתי ירושלים) חכם יעקב היה מגיע אף לשם לעיתים באוטובוס להעביר שיעור, יום אחד הגיע הרב אך ביהמ"ד היה באמצע ניקיון, (המנקה שכח מהשיעור של הרב) לא פחות ולא יותר הרב תפס את מקל הגומי והחל לגרוף את המים באומרו: **"מאוחר לשיעור"**.

הצדיק הרב ישעיה שטיינר הידוע כרבי ישעיה'לה מקרסטר זצ"ל: נולד בשנת ה'תרי"ב (1852) בכפר זאבריו שליד סלובקיה. מייסדה של חסידות קרסטר ואף שימש בה כאדמו"ר. אביו נפטר בהיותו בן שלוש. בגיל שנים-עשר אמו שלחה אותו לבית האדמו"ר רבי צבי הירש פרידמן מליסקא, אשר בהמשך מינה אותו למשמשו ונאמן ביתו. **לאחר פטירת רבו החל להתפרסם כ"בעל מופתים" ורבבות חסידים נהרו אליו. בחוגים רבים משתמשים כיום בתמונתו כסגולה נגד עכברים ולשמירה לכל מרעין בישין.** נפטר ב-ג' אייר ה'תרפ"ה (1925). חי כ-73 שנים. ציונו בקרסטר.

אביו: ר' משה. **אימו:** מרת הענטשא מרים. **אישתו:** מרת שרה (בת ר' יונה ווינשטוק ממאד). **רבותיו:** האדמו"רים ר' צבי הירש מליסקא, ר' חיים הברשטאם מצאנז. **ילדיו:** ר' אברהם (מילא את מקום אביו כאדמו"ר, אך לאחר פחות משנתיים, ב-י"ח אדר א' ה'תרפ"ז [1927] נפטר). **מתלמידיו:** בנו, ר' אברהם. חתנו, ר' מאיר יוסף רובין. (שניהם שימשו כאדמו"רים בקרסטר).

אירע פעם בשבת קודש בצילא דמהימנותא אצל רבינו, המיטות היו מלאות עד אפס מקום מרוב אנשים אשר באו אף הם לשבות בצילו, ביניהם נמנו אף אנשי צורה אשר לכולם נמצאו באיזשהי דרך מקומות לינה בביתו של רבינו. בין הבאים נראה היה אף איזשהו הלך 'תמהוני' אשר הגיע לשבות את שבתו אצל רבינו ממקום מגוריו אשר בכפר סערנץ, ודרש אף הוא מקום לינה ככולם, ואכן רבינו שש ושמח על המצווה, אשר נקרתה בפניו, ואף אץ לחפש לו מקום לינה ראוי לשמו.

רבינו אשר נהג בענווה ובפשטות מדהימה, **אשר עשה כל זאת בכבודו ובעצמו, שכן כל גבאי או משמש לא היה אצלו, אלא את כל הצטרכויותיו המועטות, כמו הצטרכויות האורחים המרובים, דאג באופן אישי.** כשדרכו של רבנו הייתה לסדר את האש"ל לאורחים הרבים, והרבנית הצדקנית יושבת הייתה לה כל היום במטבח, שם מבשלת הייתה תבשיל אחר תבשיל עבור אורחיהם הנכבדים והפשטים כאחד... אף מיועדנו אותו הלך 'תמהוני' לא נגרע חלקו מיתר אורחי הבית הנכבדים, ואף אצלו נראה היה רבנו, כשהוא מתרוצץ בין חדרי הבית, בתורו אחר מקום לינה ראוי לשמו עבור האורחים הנעלים.

אך כעבור בירור קצר נוכח הצדיק כי עתה כמות האורחים עברה את מכסתה, וכי **יאלץ הוא עתה למצוא לאורחו הדגול מקום לינה בעליית הגג,** ושם הקצה לאורח מיטה מוצעת ויפן אל האורח, ויאמר אליו: "יש לי למעלה על הגג חדר מיוחד עבורך!"

האיש הלזה, כשומעו זאת, תחת אשר יודה לרבינו על רוב טובו וחסדו עמו, בטורחו להשיג חדר מיוחד עבורו, כעס על אשר כה 'זלזל' בו רבינו, ונתן לו לישון אך ורק בעליית הגג. והלה לא שלט ברוחו, **ובליל שבת קודש בעוד הכול נמים על יצועם, הדליק אש בחדרו והצית את בית רבינו במו ידיו. הנזק היה גדול ועצום ורב, ורק בנס השרפה לא פגעה בנפש.**

כל העיירה הייתה כמרקחה מעזתו הנוראה של אותו מזיק 'תימהוני', ויבקשו לעשות בו שפטים, אך היחיד שלא שת לבו לכל זאת, היה... רבינו, אשר לגודל צדקתו קרא לו לאותו הלך, והחל 'מתנצל' באוזניו, באומרו: "רואה אני, כי זקוק הנך לשמירה מיוחדת, הלכך בוא ותישן עמי בחדרי שלי!". 'התרצה' הלה לרבינו, והסכים להזמנתו, ויישנו שניהם יחדיו!

בנו ומ"מ של רבינו - הרה"ק ר' אברהם מקרסטר זיע"א סיפר, שכשישב שבעה ל"ע אחר אביו רבינו זיע"א, נכנס יהודי, שהתגורר בכפר מרוחק, ואמר: "כעת יכול אני לספר: מנהל אני בית מרזח, והגויים נכנסים לשתות ולהשתכר, זוגתי ובנותיי היו עומדים להגיש את המשקה לנכרים, ואני הייתי יושב בחדר הפנימי לנהל את החשבונות וכו'. פעם נכנסה זוגתי בבהלה, וספרה לי, שישנו איזה גוי שהשתכר מאוד. הגוי עמד ורקד, ותפס ביד בנותיי והכריח אותן לרקוד עימו".

"מיד יצאתי בבהלה, וראיתי את המחזה הנורא, וברוב כעסי נתתי לשיכור מכה חזקה על פניו. הוא נפל על הארץ, ראשו נחבט במדרגת האבן, ונשאר דומם על הארץ. למזלי אף אחד כבר לא היה יותר בבית מרזח, אני ניגשתי אליו ומיששתי את דפקו, וראיתי שאין דופק ואין נשימה. תפסתי אותו וגררתי אותו אל מחסן המשקאות, נעלתי את הדלת, ומיהרתי לנסוע לקרעסטר אל הרבי".

"כשהגתי אל הרבי, סחתי לפניו את צרתי. כששמע זאת, גער בי ואמר: 'מניין לוקח יהודי כח זכות להרים יד ולהכות, ואפילו אם זה נכרי?'. לאחר מכן אמר לי, 'חזור לביתך ואמור לנכרי, שאני אמרתי, שבכוח רבותינו הקדושים הרה"ק מצאנז זיע"א והרה"ק מליסקא זיע"א הנינו מצווה עליו שיקום וילך לביתו'.

"לא הרהרתי רבות, וחזרתי מיד לביתי, ואמרתי לגוי, את אשר ציווה רבנו. ומיד קם הנכרי כאילו התעורר משינה ארוכה, והחל ללכת לביתו, מגודל הפתעתנו מעוצמת הנס, הלכנו אחריו לחזות זאת בעינינו.

כשהגיע סמוך לביתו, עמדו כבר ליד הדלת אשתו וילדיו, הם דאגו לו ושמחו מאוד לראותו. כשהגיע סמוך לבית, הגיע במרוצה שור זועם, ורמס אותו למוות, לעיני משפחתו. כשחזרתי לקרעסטר להודות לרבינו על הנס, הזהיר אותי: 'אם תספר זאת בעודי חי, זה יזיק לך ולי'. אך כעת אחר הסתלקות רבינו הקדוש, יכול וחייב אנכי לספר זאת.

סיפר הנגיד ר' מיכאל גאטליעב מאוהעל שפעם אחת בא לרבינו וביקש להתייעץ מכיוון שמסחרו במכירת גחלים, ועכשיו בא גוי אחד להתחרות בו. אמר לו רבינו בזה הלשון: "הקול קול יעקב, ענייני הקול שייכים ליהודי ולא לגוי". חלפו ימים מועטים בא הגוי לר' מיכאל וביקש ממנו, שיקנה ממנו הגחלים עם הכלים הנצרכים לזה, כי חזר בו ואינו רוצה להתעסק יותר בזה. (מי באר ישעיהו קרסטר)

הצדיק הרב ישעיה שטיינר הידוע כרבי ישעיה'לה מקרסטיר זצ"ל: נולד בשנת ה'תרי"ב (1852) בכפר זאבריו שליד סלובקיה. מייסדה של חסידות קרסטיר ואף שימש בה כאדמו"ר. אביו נפטר בהיותו בן שלוש. בגיל שנים-עשר אמו שלחה אותו לבית האדמו"ר רבי צבי הירש פרידמן מליסקא, אשר בהמשך מינה אותו למשמשו ונאמן ביתו. **לאחר פטירת רבו החל להתפרסם כ"בעל מופתים" ורבבות חסידים נהרו אליו. בחוגים רבים משתמשים כיום בתמונתו כסגולה נגד עכברים ולשמירה לכל מרעין בישין.** נפטר ב-ג' אייר ה'תרפ"ה (1925). חי כ-73 שנים. ציונו בקרסטיר.

רבי ישעיה'לה מקרסטיער

אביו: ר' משה. **אימו:** מרת הענטשא מרים. **אישתו:** מרת שרה (בת ר' יונה ווינשטוק ממאד). **רבותיו:** האדמו"רים ר' צבי הירש מליסקא, ר' חיים הלברשטאם מצאנז. **ילדיו:** ר' אברהם (מילא את מקום אביו כאדמו"ר, אך לאחר פחות משנתיים, ב-י"ח אדר א' ה'תרפ"ז [1927] נפטר). **מתלמידיו:** בנו, ר' אברהם. חתנו, ר' מאיר יוסף רובין. (שניהם שימשו כאדמו"רים בקרסטיר).

הפרידה של יענקל מהוריו, בדרכו לנסות את מזלו באמריקה הגדולה, היתה קשה ומרגשת. צפירת הרכבת קטעה אותה באכזריות. יענקל נופף להוריו לשלום ונבלע בין הנוסעים. כשהגיע לאמריקה הצטרף לקהילת יראים ושלמים. הוא שכר דירת-חדר קטנה באיט-סייד היהודית במנהטן. עד מהרה גם מצא עבודה שפרנסה אותו בכבוד. כעבור זמן נשא לאישה בת-טובים כשרה. האיגרת ששלח להוריו אשר בהונגריה על הסתדרותו הטובה ועל נישואיו, שימחה אותם לאין-קץ. יענקל התברך בחריצות ובתפיסה מהירה.

הוא ידע לזהות הזדמנויות ולאחוז בהן ברגע הנכון. יום אחד קנה ממהגר סיני קשיש מיכבסה גדולה, ששכנה ברחוב המרכזי של השכונה. הוא הפעיל את המכבסה שעות נוספות והתאמץ לרצות את לקוחותיו. עד-מהרה נהפך המקום לעסק משגשג. ההצלחה לא סיחררה את ראשו. הוא הוסיף לדבוק בדרך התורה והמצוות והכיר תודה לה' על הצלחתו. **נזקקים ידעו כי בביתו יזכו לתרומה הגונה. חייו של יענקל התנהלו על מי-מנוחות. נולדו לו ילדים והוא ניהל בית יהודי לתפארת.**

עד ליום שבו החלו העניינים להשתבש. מול המכבסה שלו פתחו שני איטלקים צעירים מכבסה מתחרה. השניים שכרו אולם רחב-ידיים ומילאו אותו במכונות-כביסה משוכללות ומהירות. רשימת לקוחותיו של יענקל החלה להצטמק. הוא חש כי יציבותו הכלכלית מתערערת והולכת. כעבור זמן רמזו לו האיטלקים כי מוטב לו לסגור את מכבסתו. עיניהם היו צרות בפרנסה המעטה שעדיין הניבה לו המכבסה. יענקל'לה היה אובד-עצות.

היהודי שהתדפק על דלת ביתו השכיח ממנו לשעה קלה את צרותיו. הוא נשא עמו דרישת-שלום חמה וטרייה מהונגריה. השיחה נתגלגלה עד שהגיעה גם לסיפור מצוקתו של יענקל. "שמע-נא", הציע הלה, "ודאי שמעת על הצדיק רבי ישעיה'לה מקרסטיר, שאליו אני קשור. בעוד כמה שבועות אשוב לפקוד את חצרו. כתוב 'פדיון-נפש' לצדיק ואני אמסרה לו". הרעיון קסם ליענקל, שעשה מיד כעצת אורחו.

חצי שנה חלפה מאז. הפרנסה הוסיפה להיות דחוקה והאיזמים תכפו וגברו. בוקר בהיר אחד שב מיודענו והופיע בביתו של יענקל. "ברוך שובך לצל קורתך הרעועה", הכריז יענקל בחיוך עגום, שהבהיר את מצבו. "יש לי בשורות טובות בשבילך!", הכריז האורח, והוציא כיס בד קטן. "הצדיק שלך לך קמיע. שמור בכיסך, לשמירה ולהצלחה. הצדיק הורה שלא תפתח את הקמע עד שתחוש כי בא המועד המתאים".

בימים הבאים ניסה יענקל לשאוב עידוד מברכת הצדיק ומהקמע ששיגר לו, אף שידע היטב כי מתחריו זוממים דבר-מה. שני האיטלקים החליטו לפעול. הם גייסו צעיר שחור בעל עבר עברייני עשיר והבטיחו לו מאתיים דולרים תמורת שריפת המכבסה של היהודי. הצעיר הסכים וקיבל מן השניים הכוונה מפורטת ובכללה שם הרחוב, תיאור חלון-הראווה של המכבסה והחנוניות הסמוכות לה. הם תחבו לידו שטר של מאה דולרים. "את היתרה תקבל לאחר הביצוע", אמרו.

בשעת לילה מאוחרת יצא הצעיר למשימה. בידו נשא מכל דלק גדול ובכיסו גפרורים. הוא חיפש אחר המכבסה, על-פי ההנחיות שקיבל, אך לא הצליח לזהות את המקום. כעבור שעה קלה החלו עציבו להתרופף. החשכה הסתירה מעיניו את מכונות-הכביסה שמעבר לזכוכית. מדקה לדקה גברה עצבנותו.

בלית-ברירה טמן את המכל בפניה נסתרת והמתין לעובר-אורח. "אינך מכיר את המכבסה!?", תמה הלה, והצביע על מקומה המדויק. התפלא הצעיר על שלא הבחין בה קודם-לכן. אך הסתלק האיש מיהר הצעיר אל המיכל. הוא רץ אל המכבסה, ניפץ במהלומה עזה את השמשה הקדמית, והתיז את הדלק על מכונות-הכביסה. בתוך שניות הייתה המכבסה למאכולת-אש.

למחרת בבוקר הלך יענקל, כדרכו, להתפלל שחרית. לאחר התפילה, בלי לדעת על אירועי הלילה, פנה אל מכבסתו. ממרחק הבחין בכבאים ובשוטרים שמילאו את הרחוב. הוא רץ לעבר המכבסה. יענקל התקשה להאמין למראה עיניו. המכבסה המפוארת של צמד האיטלקים הייתה לאפר. השניים התרוצצו בחוץ, חיוורים ועצבניים. יענקל מיהר לפתוח את המכבסה שלו, שלידה כבר המתינה קבוצת לקוחות.

הסיפור המלא נחשף רק כעבור יומיים, לאחר שהמשטרה תפסה את המצית. הוא סיפר: "התכוונתי להצית את המכבסה ממול וטעיתי בזיהוי המטרה", הודה. הוא, הסגיר גם את מזמיני ההצתה - בעלי המכבסה השרופה. בבת-אחת חזרו כל הלקוחות הוותיקים למכבסה של יענקל. מצבו הכלכלי שב ועלה מעלה. גם תרומותיו חזרו להיות נדיבות כבזמנים הטובים. מאז חלפו שנים ועדיין לא מש הקמע מחיקו. יום אחד התבשר בצער על פטירת רבינו. יענקל סבר כי זהו "המועד המתאים" שעליו רמז הצדיק. כשפתח את הקמע נעתקה נשימתו. על רצועת קלף זעירה הופיע הפסוק - "ואת האנשים אשר פתח הבית הכו בסנוורים, מקטון ועד גדול, וילאו למצוא הפתח".

הצדיק הרב ישעיה שטיינר הידוע כרבי ישעיה'לה מקרסטיר זצ"ל: נולד בשנת ה'תרי"ב (1852) בכפר זאבריו שליד סלובקיה. מייסדה של חסידות קרסטיר ואף שימש בה כאדמו"ר. אביו נפטר בהיותו בן שלוש. בגיל שנים-עשר אמו שלחה אותו לבית האדמו"ר רבי צבי הירש פרידמן מליסקא, אשר בהמשך מינה אותו למשמשו ונאמן ביתו. **לאחר פטירת רבו החל להתפרסם כ"בעל מופתים" ורבבות חסידים נהרו אליו. בחוגים רבים משתמשים כיום בתמונתו כסגולה נגד עכברים ולשמירה לכל מרעין בישין.** נפטר ב-ג' אייר ה'תרפ"ה (1925). חי כ-73 שנים. ציונו בקרסטיר.

אביו: ר' משה. **אימו:** מרת הענטשא מרים. **אישתו:** מרת שרה (בת ר' יונה ווינשטוק ממאד). **רבותיו:** האדמו"רים ר' צבי הירש מליסקא, ר' חיים הלבברשטאם מצאנז. **ילדיו:** ר' אברהם (מילא את מקום אביו כאדמו"ר, אך לאחר פחות משנתיים, ב-י"ח אדר א' ה'תרפ"ז [1927] נפטר). **מתלמידיו:** בנו, ר' אברהם. חתנו, ר' מאיר יוסף רובין. (שניהם שימשו כאדמו"רים בקרסטיר).

בל ודוחק היו מנת חלקו של ר' פינחס. חנות המכולת הקטנה שהחזיק, ובה השקיע לא הניבה רווחים. להפך, מרובה הייתה ההוצאה על ההכנסה. הפסדיו הצטברו והלכו וחובותיו תפחו. זמן רב התרגלו ילדיו למחסור, ואף אשתו קיבלה את הדין באהבה. אולם השנים עברו, המשפחה גדלה. המצב נעשה בלתי-נסבל. "עד כמה נוכל אני והילדים לשאת את חרפת העוני?", שאלה אשתו. ר' פינחס נשא את עינו לשמיים ואמר: **"מאין יבא עזרי, עזרי מעם ה'".** ולפתע עלה בדעתו, כי אכן רק לברכת שמיים הוא זקוק, הרי חנות יש לו... לא-הרחק מהיישוב שבו התגורר שכנה העיירה קרסטור, שבה ישב רבי ישעיה שטיינר, הנודע בכינויו ר' ישעיה'לה קרסטיר. סיפורי מופת שנקשרו בשמו היו שם-דבר בכל הסביבה. כעת החליט ר' פינחס לצעוד בדרך העולה לקרסטור, לחלות את פני הצדיק, אולי ירעיף עליו את ברכתו ויתפלל להצלחתו.

החמימות המיוחדת, שבה התקבל אצל הצדיק הותירה את ר' פינחס נבוך מעט. הוא החל לתאר את מצבו, וחש כי הצדיק עוטפו באהבה, ומאזין לו רוב-קשב. כשסיים, הרים רבי ישעיה'לה את ראשו, ואמר: **"ר' פינחס בני, עזוב את העבודה בחנות ולך להתפרנס מתיווך דירות וקרקות."** ה' יהיה בעזרך". ר' פינחס עמד מופתע. מעולם לא עסק בתיווך ואין לו שום מושג בתחום זה. אך הוא ידע, שאין להקשות על דברי הצדיק. הוא יצא מהחדר ושב אל ביתו.

לא עבר זמן רב ושמו של ר' פינחס נודע כסוחר נדל"ן מצליח. מיד לאחר שובו מקרסטור סגר את המכולת והחל לעסוק בתיווך בתים וקרקות. בכל עסקה שעשה האירה לו ההצלחה פנים, ור' פינחס העני נהפך לעשיר מופלג ועתיר נכסים. אשתו וילדיו היו עכשיו מטופחים ולבושים היטב, וגם ביתו השתנה לבלי-הכר. כשחלפה שנה מאז קיבל את ברכת הצדיק, החליט ר' פינחס לעלות שוב לקרסטור ולהביע את תודתו. הפעם בא ישוב בכרכרה מכובדת, רתומה לסוסים אבירים, ועגלון צמוד הממתין להוראותיו. "באתי להביע את תודתי העמוקה על הברכה שבירכני", אמר ר' פינחס לצדיק. "ברוך ה', מאז עשיתי כעצתו נהפכתי לעשיר גדול". הצדיק הביט בו בעיניים מאירות ושאל: **"וצדקה אתה נותן?".** לרגע התכרכמו פני האיש, אך מיד ענה: "ודאי. מעודי הפרשתי צדקה לעניים".

שתק ר' פינחס רגע והוסיף: "אבל, רבי, דבר אחד אכן מציק לי מאוד. אינני יכול לסבול את הצביעות, שרבים נוהגים בה. כשהייתי עני וחסר-כול, מעטים היו ידידי. עתה נעשו פתאום הכול לקרובי ולידידי. עני אחד מסביר לי, כי הוא קרוב-משפחתי, שכן סבו היה בן-דוד של אבי. וכך שני ושלישי ועוד רבים. **הם למדו להחניף לי, אבל מטרתם אחת - כספי. קשה לי לתת כסף לבני-אדם כאלה."**

הצדיק לא השיב, אבל קרא לגבאי. "הבא לכאן בבקשה דף נייר, נוצה וקסת דיו", אמר לו. בתוך מספר דקות היה הכול מוכן על שולחן הצדיק. ר' פינחס עמד משתאה, והנה הצדיק קורע את הנייר לפיסות קטנות. רבי ישעיה'לה פנה לר' פינחס: **"אמור לי בבקשה את שמותיהם של היהודים המכובדים ויראי-ה' שבעירך."** ר' פינחס עדיין לא הבין, למה דבריו מכאונים, אך מנה לפני הרבי את היהודים הזכורים לו, והרבי כתב את שמותיהם על פיסות הנייר.

כשסיים לכתוב את השמות אמר הצדיק: **"אני מתכוון עכשיו לערוך הגרלה בין הרשומים בפתקים, מהם יזכה בעושר, שאתה סובל כל-כך ממנו."** ר' פינחס החוויר. רק עתה תפס את משמעות העניין. הוא הבין כי בעוד רגע קט ישוב להיות עני מרוד, וכל עושרו יילקח ממנו. כשכל גופו רועד החל להתחנן לפני הצדיק ולהביע חרטה על מה שאמר. ארשת פניו של הצדיק נשארה רצינית. בעוד הוא מקפל את פיסות הנייר קרא לעברו: **"בשביל מה יהודי צריך כסף, אם לא כדי שיוכל לתת צדקה לעניי עירו?!"** כל פיסות הנייר היו מקופלות היטב ומוכנות לגורל. ר' פינחס פרץ בבכי ובלב שבור התחנן לפני הצדיק לתת לו הזדמנות לתקן את דרכיו. מעתה הוא מבטיח לפזר מהונו לכל נצרך.

בינתיים קרא רבינו לגבאי וביקש ממנו להביא כלי מתאים. בתוך כך אמר לר' פינחס: "רואה אני, כי אכן מתחרט אתה על התנהגותך ועל דבריך. אני מוכן להשתדל עוד פעם בעבורך. אכתוב גם את שמך על פתק ואכניס אותו לגורל. **אם שמך יעלה בגורל, יהיה זה אות משמיים כי התקבלה תשובתך."** הפתקים הוכנסו לכלי, והגבאי התבקש להוציא פתק אחד. ר' פינחס הביט בגורל, שפתיו רחשו תפילה, ובלבו הבטיח כי ישנה את דרכו וייתן צדקה ביד רחבה לכל נזקק. ליבו החסיר פעימה, כאשר מסר הגבאי את הפתק לידי הצדיק. רבינו פתח את הפתק וקרא: **"ר' פינחס, זכית!".** דמעות של אושר נקוו בעיניו. בהתרגשות ובהכנעה שמע את מילותיו המעודדות של הצדיק, כי מעתה ודאי ראוי הוא לעושר, וכי מהיום ידע לעשות בכספו אך טוב וחסד. כשנפרד מהצדיק, היה ר' פינחס אדם אחר, וכזאת הייתה גם התנהגותו.

אם ראשונים כמלאכים – המקבל הרב ראובן שלום שרבאני זצ"ל

הרב המקובל ראובן שלום שרבאני זצ"ל- נולד בי"ז אייר ה'תש"ד (1944) בירושלים. בבית של תורה ויראה צרופה גדל והתחנך במסורת בית-אבותיו הדגולים, שחינכוהו מגיל צעיר לשקוד על התורה והעבודה. בנערותו התחנך בישיבת 'פורת יוסף', שם עלה ונתעלה במעלות התורה, היראה והלימוד והיה לאחד מבחירי הישיבה. זכה ללמוד עם גדולי התורה הספרדים. שימש כאבן שואבת לרבים שביקשו לרכוש מידיעותיו וחכמתו המופלגת. בגיל תשע-עשרה שנים בלבד כבר הוסמך לרבנות! שקדן וגאון נפלא.

בהמשך בשל הצורך בהקמת ישיבה לבני עדות המזרח, חבר לר' יהודה כהן ויחד פתח עימו את ישיבת 'אוהל מועד' בה למדו רבים כאשר רבינו שימש כמשגיח. בהמשך הקים יחד עם ר' יהודה את ישיבת 'יקירי ירושלים' ושימש מראשי הישיבה בה. הרביץ תורה ויראה לצעירים. עיונו היה מבעית.

מסופר כי בעת שהגאון בן ציון אבא שאול נכנס לניתוחים וכד' היה ממנה את רבינו למגיד שיעור תחתיו, בעומק עיון הפשט. שיעוריו נמשכו כשלוש שעות רצופות. בבחירתו שינן כל כך הרבה פעמים את תלמודו, עד שהיה חוזר על שישים דפי גמרא בשעה. היה מחנך תמיד להנהגה ודרך ארץ, לחינוך מתוך שלוה ומאור פנים, לקדושה ולזכירת יום המיתה. העיד על עצמו שמעולם לא נשמע קול צווחה או צעקה בביתו!

בהמשך חלה ובחסידי ה' והתפילות הרבות, החלים בניגוד לדברי הרופאים. גאון בנגלה ובנסתר. צדקתו ויראתו היו עצומים והקרין זאת על כל רואיו. **בעל רוח-הקודש. ענוותן מופלא.** ראה כל תלמיד כבנו היחיד. בשנתו האחרונה התנייד על כסא גלגלים בשל השיתוק ברגליו. למרות הסבל והייסורים שהיו מנת חלקו, מאור פניו לא מש ממנו. נפטר בשבת קודש בשעת המנחה רעוא דרעווין, ג' אייר ה'תשע"ז (2017). חי כ-73 שנים. ציונו בהר המנוחות בירושלים.

סבא (מצד אביו): המקובל ר' יהושע. **אביו:** המקובל ר' יוסף חיים. **אמו:** מרת סול שולמית (לבית טלווי). **אשתו:** מרת דליה (בת ר' יעקב סודרי- מראשי העיר חיפה).

מרבתי: חכם ר' עזרא עטיה, חכם ר' מנצור בן שמעון, חכם ר' עמרם אזולאי, חכם ר' יהודה צדקה, חכם ר' ששון מזרחי, חכם ר' יוסף עדס, חכם ר' אפרים הכהן, חכם בן ציון אבא שאול. **בניו:** ר' יעקב (ראש ישיבת 'אוצרות התורה' בבני ברק), ר' יהושע (ר"מ בישיבת 'קול תורה' בירושלים), ר' אלחנן ור' אליהו (מחשובי הלומדים בבית וגן בירושלים). **חתניו:** ר' ישראל פתאל (ר"מ בישיבת 'יקירי ירושלים'), ר' דניאל אשכנזי מביתר ור' פנחס דניאל. **גיסיו:** ר' בן ציון אבא שאול (ראש ישיבת 'פורת יוסף'), ר' ניסים טולידנו (ראש ישיבת 'שארית יוסף').

בצעירותו התארח אצל ידידו, שהיה חתן חדש. הייתה זו השבת הראשונה שעשו בביתם אחרי החתונה. אשת החבר הכינה לסעודה מאכל עם קישואים, ורבינו היה רגיש למאכל זה, ולמעשה עצם הרחת המאכל גרמה לו בחילות. בנוסף, מאכל זה היה מלוח בצורה מוגזמת ואף חברו, החתן, לא יכל לאכול ממנו, אלא טעם מעט והניח את הצלחת כמות שהיא.

אולם רבינו שלא רצה לבייש את בעלת הבית, הכריח את עצמו ואכל את כל הצלחת, ולאחר מכן גם שיבח את בעלת הבית על מאכליה הערבים, וגרם לכך שנשאל האם יחפוץ בצלחת נוספת, והשיב בחיוב. והכריח את עצמו לאכול גם את הצלחת השניה עד תומה. למחרת, שכב במיטה מרוב חולשה וחולי.

אחד מנכדיו שהגיע פעם לביתו בליל בדיקת חמץ, התבקש על ידי רבינו להביא את השקית הנמצאת בביתם. כמובן שהוא הזדרז לקיים את שליחות הסבא, כשהוא תוהה בליבו, מדוע ציווה אותו להביא את השקית בעיתוי הזה, מה 'בוער' כל כך בשעה דחוקה זו של בדיקת החמץ להביא את השקית?.

עוד בטרם מילא את שליחותו נשאל על ידי הסבתא: "שוב הוא מבקש את השקית? מה בוער לו כל כך לשרוף את התעודות?". הנכד התפלא, באלו תעודות מדובר ומדוע הסבא מבקש לשרוף אותם? והסבתא השיבה: "אלו תעודות ההסמכה לרבנות של סבא. הוא קיבל אותם בהיותו כבן תשע-עשרה שנים בלבד!, ותעודה נוספת אותה קיבל לאחר מכן".

"לא זו בלבד שהוא לא הסכים מעולם לתלות את התעודות הללו על הקיר, הוא מקפיד מאז ומתמיד לאחסן אותם רק בביתם. מעבר לכך, מדי שנה הוא מבקש מחדש להוציא אותן כדי לשרפן יחד עם החמץ, מכיוון שהוא טוען שמדובר בגאווה ותו לא. אבל אינני מסכימה והוא מכבד את רצוני".

על שולחנו סעדו מדי שבת עשרות בחורי ישיבות, ללא הזמנה על אף העובדה כי ביתו היה קטן ביותר. כל אחד מהבחורים היה יוצא עם פס עוגה, כדי שלא יצא בידיים ריקות. רבינו חש את יום הפטירה בכל ימיו, ובשיחותיו הרבה לתאר איך ירד לקבר בבוא היום בו יתבקש לבית-עולמו.

פעם אחת נכנס לשיעור ואמר: "יש כאן בחור שעובר על תקנון הישיבה ולומד שיעורי נהיגה. אני רואה שהדבר מסוכן מאוד בעבורו, והוא או חלילה ייהרג או יהרוג, שידע שהזהרתי אותו!". אותו בחור התעלם מדברי רבינו ולבטח חשב שאחד התלמידים הלשין על מעשיו ולכן רבינו מבקש להפחידו בדבר. הלה לא שעה לדברי רבינו, המשיך ללמוד ובסיומו של עניין עבר את הטסט וקיבל את הרישיון המיוחל. לא עברה שנה והלה ניגש אל רבינו בדמעות וסיפר שעשה תאונת דרכים והרג אדם רח"ל בדיוק כפי שחזה רבינו.

אם ראשונים כמלאכים - הרב אריה ליב צינץ זצ"ל

הרב אריה לייב צינץ זצ"ל הידוע בכינוי מהרא"ל והגאון מפלאצק - נולד בשנת ה'תקכ"ח (1768) בעיירה פינטשוב שבפולין. בילדותו נתייתם מאביו וכפי הנראה גדל בבית דודו, ששם משפחתו היה 'צינץ'. בנעוריו נסע לפראג (צ'כיה) ובגיל 18 התפרסם כעילוי. בשנת ה'תקנ"ג (1793) עבר לפרשבורג ובשנת ה'תקנ"ה (1795) החל לכהן כאב"ד בפלוצק (פולין). ומכל העולם הופנו אליו שאלות הלכתיות.

במשך כשנתיים כיהן כאב"ד בצ'נוב. בהמשך כיהן כרב ואב"ד בערים נוספות: טשכנוב, מאקובי, נאשלאסק, פולטוסק. בשנת ה'תקפ"ח (1828) עבר להתגורר בוורשה עצמה. שם סירב לכהן כאב"ד. ייסד ישיבה ותלמידים רבים נהרו אליה. שימש כרב, דיין, פוסק ומחבר ספרים תורניים רבים. **גאון בנגלה ובנסתר. חריף.** בין גדולי הדור ששיבחוהו והעריצוהו: הגאון ר' יחזקאל לנדא (בעל ה'נודע ביהודה'), ר' עקיבא איגר. נפוץ היה כינויו ר' לייבוש חריף. לפני פטירתו הבטיח כי מי שישתדל בהדפסת ספריו- יהיה הצדיק למליץ עבורו אם יהיה לו זכות. ואכן, רבים מהתורמים להוצאת ספריו רואים ישועות מופלאות. באשדוד הוקם "מכון מהרא"ל צינץ" להוצאת ספריו. נפטר ב-ג' אייר ה'תקצ"ג (1833) בעיר מאקובי. חי כ-65 שנים.

אביו: ר' משה אייבשיץ. **בנו:** ר' אהרן. **חתניו:** ר' אברהם שיקס מבריסק, ר' אורי פיבל מרגלית ור' מאיר צ'נובר. **מתלמידיו:** אדמו"ר ר' יצחק מאיר אלטר מגור (בעל 'יחודשי הרי"ם'), ר' אברהם לנדא מטשכנוב (בעל 'בית אברהם'), ר' יעקב גזונדהייט (רבה של וורשה ומח"ס 'תפארת יעקב'), ר' שמואל אבא מזיכלין, ר' אהרן שמחה פיליצר מגומבין (בעל 'רשפי אש'), ר' יוסף פרנקל מפלונסק.

מספריו: **איילת אהבים**- מסכת כתובות **גירש ירחים**- מסכת גיטין **גור אריה**- חולין **יעלת חן**- שו"ת ש"ע אבן העזר **מעייני החכמה**- מסכת ב"מ **פני אריה ישמחת יום טוב**- מסכת ביצה **גט מקושר**- הלכות גיטין **יחודשי מהרא"ל**- יורה דעה **טיב חליצה**- הלכות חליצה **טיב קידושין**- שו"ע הלכות קידושין **יין המשמה**- הלכות יין נסך **ימגן האלף**- הלכות פסח **מקצוע בתורה**- הלכות הלוואה **ישם חדש**- הלכות חדש **ימשיבת נפש**- שו"ת **ימהרא"ל**- שו"ת **ברכת השיר**- הגדה של פסח **ימלא העומר**- על התורה **יקומץ המנחה**- דרשות

להלן סיפורי ישועות, שנשלחו להנהלת מכון מהרא"ל צינץ לאחר שזכו לתרום לשם הוצאת ספרי הצדיק: ב'ו. מנתניה התקשרה לספר **ששבו לאחר שהתחילה לתת את ההוראת קבע שתרמה כדי למצוא זיווג לבנה**, הגיעה הצעת השידוך, שאכן התגשמה בסוף. גם אחד האדמורי"ם החשובים שליט"א המליץ למשפ' ח. לתרום למכון, לאחר שבנם התעכב זיווגו זמן ארוך, ובתוך שבועיים מיום התפילה על הציון התארס בנו.

רבים גם זכו בזרע בר קיימא לאחר שנות המתנה וציפיה רבות, כך משפחת א. לא זכתה להיפקד שנים רבות, והסבתא גב' אסתר שמעה על הסגולה והמליצה להם לתרום, ואכן נפקדו באותו החודש ונולדה להם בת בפורים וקראו שמה אסתר על שם הסבתא, שגלגלה לפיתחם את הישועה. עוד תורמים התקשרו לבשר על פקידתם בתאומים לאחר 17 שנה! שהיה ביתם ריק סוף סוף זכו בישועה, וכן רבים נוספים.

הרב ב. שליט"א נסע לחו"ל לגיוס כספים עבור הכולל שהוא עומד בראשותו. לפני הנסיעה תרם סכום כסף להצלחה, וכשהגיע לשם נודע לו, שהגביר פטרון הכולל התורם העיקרי הפסיד השנה סכומי עתק ואין לו מעשרות, ולא יתן לו כלום. אף על פי כן ביקש להיפגש עם הגביר ותאריך הפגישה נדחה מיום ליום על פי בקשת הגביר עד שבסוף נקבעה לו פגישה והגביר למרות מצבו הדחוק נתן לו תרומה כפולה! כשראה את תאריך הפגישה לבו החסיר פעימה, התאריך היה ג' אייר, יום פטירת רבינו זיע"א, ויהיה לפלא!

אם אחת התקשרה למכון לספר, שתרמה סכום בשנה שעברה לאחר שבנה לפתע החל להדרדר בלימודיו, בטענה שאינו מיושב ואין לו חשק ללמוד, ומיד לאחר שתרמה פתאום הרגיש הילד ישוב הדעת כמקודם וחזר ללמוד ביתר שאת, וכמובן מאז ועד היום היא תורמת בקביעות ורואה נחת מילדיה ב"ה.

מספר התורם י.ק. מפתח-תקווה, שיש לו הוראת קבע למכון, ובשנה שעברה לקראת ההילולא הכין את ה"פיתקא" בה רשם מספר שמות של אנשים המצפים לישועה כל אחד בעניינו. משום מה נשתכח הדבר ממנו ולא שלח את הפיתקא, לאחרונה הם מצאו את הפיתקא בבית מונחת בארון הספרים. הוא ומשפחתו עברו על כל שמות האנשים שהיו רשומים שם, ולמרבת הפלא, הם שמחו להיווכח, שבמהלך השנה האחרונה ברוך ה' כולם נושעו!

משפ' ס. מנהריה, לא זכו להיפקד בילדים שנים ארוכות. בהיותם מבאי ביתו של הצדיק רבי דוד אבוחצירא שליט"א, הוא ייעץ להם "תשתדלו בהדפסת ספרי מהרא"ל צינץ". הם נדבו סכום להדפסת אחד מספרי המכון, בהידור רב, והפצתו חינם בבתי המדרש. משפחת ס. לא הסתפקו בכך, אלא זיכו איתם עוד כמה מבני המקום, שחפצו גם הם ב"מליץ יושר" מלמעלה. והנה הגיע היום הגדול, תקופה לאחר שהתחילו לסייע למכון, והם נושעו בבן זכר. אנשי המכון השתתפו בשמחת הברית כאורחי הכבוד, והצדיק רבי דוד אבוחצירא שליט"א כובד בסנדקאות.

משפ' ת. המתינה אף היא שנים לא מועטות לבשורות טובות, שמעה את דבר הישועה, ונדרה אף היא ב-ג' באייר ביום ההילולא של מהרא"ל צינץ, סכום להדפסת הספרים, ונערכה עבורם תפילה ליד ציונו הקדוש בפולין. לאחר כתשעה-חודשים התבשרו כולם על לידת הבת בשעה טובה. כאשר התקופה לוותה בניסים גלויים בכל ענייני הבריאות. כולם הרגישו במוחש, איך יש להם "מליץ יושר" מלמעלה לאורך כל הדרך

רון ד. מרחובות כותב בהתרגשות רבה לאחר שציפה שנים רבות לילד, בדיוק כאשר חתם על הוראת קבע למכון - כעבור פחות משנה חבק בן. כאשר בישר למשפחתו וכל סביבתו על הנס הגדול, אחד החברים גם הם זוג שהמתינו זמן ניכר לזרע של קיימא, מיד חתמו גם הוראת קבע, ואף הם למרבה הפלא נושעו מיידית! "אין לנו מילים לתאר את השמחה והאושר שאנחנו חשים ורצינו לכתוב לכם זאת!".

לטובת הקוראים הטלפון למכון לצורך תרומות וישועות: 08-8648989

הגאון הרב משה חורב זצ"ל - נולד בחודש אדר ב' ה'תשכ"ב (1962). מזרע קודש משפחת חורי מהאי ג'רבה. שושלת יוחסין המגיעה עד הרב הגדול והקדוש חסידא קדישא ופרישא רבי רחמים חורי זצ"ל (שעל פי המסורת נגלו לו מלאכים בהקיץ, ופעל לבטל גזירה קשה שהייתה באי ג'רבה). כבר משחר נעוריו עמדו רבותיו על כישרונותיו הברוכים, זיכרונו הבהיר וגאונותו המפליאה. למד בישיבה התיכונית בכפר מימון. לאחר מכן למד בישיבת 'כסא רחמים' ובהמשך אף כיהן כר"מ בישיבת 'כסא רחמים' בבני ברק שנים רבות. זכה להערכתם של רבים מגדולי ישראל, בהם מרן שר התורה הגאון ר' חיים קניבסקי.

שקידתו בתורה הייתה יומם ולילה מופלאה. בדרך, בשעת האוכל, במדרגות, במעלית וכו'. גאון אדיר. ענוותן מופלא. **שלט ממש בכל התורה כולה בלא גוזמא - ש"ס בבלי, ירושלמי, ספרא, ספרי, מכילתא, מדרשים, זוהר וכו', בבקיות אדירה ובלתי נתפשת.** מי שזכה לשמוע ממנו שיעור או שיחה, היה נפעם ומשתומם מול בקיאותו המדהימה בכל התורה. העיד מרן הגאון ראש הישיבה, ר' מאיר מאוזז: "הרב היה זוכר את כל התלמוד, התנ"ך והמדרשים מילה במילה!". נפטר ביום שבת קודש ג' אייר ה'תשע"ז (2017) לאחר מחלה קשה. ציונו בבית החיים פונביז' בבני ברק. נטמן ליד קברו של רבו הגאון רבי משה הלוי זצ"ל. חי כ-55 שנים בלבד.

אביו: המקובל הגאון ר' ברוך חורי (כונה 'המקובל משרשרת' - המקובל ר' מרדכי שרעבי העיד כי מדובר בנשמה גבוהה ונקיה, שפעם ראשונה באה לעולם). **אימו:** מרת שושנה (בת הרב החסיד רבי מגוץ סופר). **מרבותיו:** הגאון ר' משה הלוי, הגאון ר' מאיר מאוזז, הגאון ר' יצחק ברדא. **מתלמידיו:** ר' אליהו מאדאר, ר' אביה חדוק, ר' אביחי סעדון (עורך העלון 'בית נאמן'), ר' תומר בוכריץ. **ילדיו:** חמישה ילדים. **מספריו:** **משה ידבר** • **אור החמה** - לקט מספרי חכמי תונס וג'רבה על התורה • **שלושה גביעים** - כללים משלושה גאוני אשכנז (התוספות יום טוב, הרש"ש ומהר"ץ חיות) • **כתר תורה** - כללים מבעלי התוספות בכל הש"ס • **תורה מסיני** - חידושים על התורה • **צפנת פענח** - דברים הצפונים המובאים בש"ס, חידושים על הש"ס וההפטרות ועל התהלים. כמו כן השאיר בכתובים עוד הרבה מאוד חידושים, על הש"ס, התורה, ותשובות בהלכה.

ל הלק סיפורים המעובדים מתוך מאמר שכתב לזכרו הרב תומר בוכריץ שליט"א - בצעירותו רבינו היה מגמגם. אבל מי שהשתתף בשיעורי רבינו ראה כי דבריו קולחים מפיו. אם כן, כיצד אירע הנס? רבינו עצמו סיפר לתלמידו ר' אביה חדוק, כי פעם אחת קרא בתמימות את איגרת הרמב"ן וראה שבסופה כתוב: "ובכל יום שתקראה - יעונך מן השמיים כאשר יעלה על ליבך לשאול". וביקש לדבר כאחד האדם ועלתה בידו, ומאותו הזמן סר ממנו הגמגום. ויהי לפלא!

באזכרת השבעה סיפר בנו ר' שלמה, שתמיד כשהיו בשולחן שבת גולשים לדבר על אנשים, תיכף היה רבינו מעביר נושא, לחידושים ודברי תורה. שבת אחת בחודשיו האחרונים כשהיה חלש ולא היה בכוחו לבוא לשולחן שבת, שכב הרב בחדרו במהלך סעודת השבת. אולם לקראת סוף הסעודה, התאמץ לבוא לשולחן על מנת לשמוע דברי תורה על הפרשה מבניו. תוך כדי התגלגלו הדברים לדיבורים שיש בהם שמץ של לשון הרע. לפתע הבחינו בניו בדמעות הזולגות מעיניו של אביהם. מיד הם נחרדו, שכן החיך הנצחי לא מש מפי אביהם ועתה הוא בוכה. הם שאלו את רבינו למעשיו והוא השיב: "**דבר שנזהרתי בו כל חיי, כעת לפני הסוף, רוצים להכשיל אותי בו.**"

ד'דעותיו בתורה היו עצומות. סיפר הרב צבי כהן: "יום אחד השתתפנו בשיעורו של ראש הישיבה. לפתע שאל הרב: 'היכן מוזכר במשנה שמשענת הסוס על רגליו ומשענת החמור על ידיו?'. באותו הרגע ענה רבינו: 'במסכת זבים פרק ד' משנה ז'. ראש הישיבה נהנה ואמר לכולם: 'אשרי הישיבה שזכתה בעילוי כזה, שיוודע ובקי בש"ס בצורה נפלאה'."

מה רבה שמחתו של רבינו כשהגיע יום אחד אל בית הגאון הצדיק מרן ר' חיים קניבסקי, ואמר לו כי השתמש בספרו כדי למצוא כלל מסוים בתוספות, והוסיף ואמר: "הספר יפה מאוד וערוך בצורה טובה מאוד". (תורה מסיני - שמות עמ' צ' בהערה)

רבינו התגלה בחלום הלילה אל בתו ואמר לה: "בתי, תדעי לך שדין שמים קשה מאוד, וב"ה יצאתי ממנו זכאי, ותפשו אותי על דבר אחד, שקראתי פעם אחת תהילים ללא ברכות התורה. אך הסכימו להעביר לי על זה, היות שהייתי מעביר על מידותי."

סיפר הרה"ג ר' אביה חדוק סיפור שהתרחש בחוה"מ סוכות ה'תשע"ו. רבינו דרש בשכונת רוממה בירושלים, וכולם התפעלו מבקיאותו העצומה. לאחר הדרשה בא אליו יהודי אחד וביקש ברכה עבור בנו, שכבר נשוי שבע שנים ללא ילדים. בירכו רבינו באריכות, ועוד בחודש תשרי ה'תשע"ז נולדה לבנו בת.

פעמים רבות סופר על ישועות שנושעו אנשים שתרמו להפצת ספרי 'אור החמה'. עקרות שנפקדו, עסקים שהתאוששו וזיווגים לרווקים. התורם היה משלם עבור כמות של סטים אותם היה מחלק בעצמו או שרבינו בעצמו היה דואג להפיץ אותם בבתי מדרשות ובתי כנסת. רבינו שם את ידיו עליו ומברכו בברכה ארוכה משולבת בעשרות פסוקים, ומחזקו באמונה שלימה שזכות חכמי תוניס וג'רבה, שחידושיהם יתפרסמו על ידו, תעמוד לו לישועה קרובה. (בהרבה מהחידושים הוסיף נופך משלו וקראם בשם 'אור משה'). במהלך ימי השבעה, בין המנחמים הגיע זוג עם עגלת תינוק, ואמרו לבני ביתו של הרב, שהתינוק הוא מברכת הרב, לאחר שתרמו להוצאת כמה סטים של ספריו 'אור החמה'.

רבי יוסף דב הלוי סולביצ'יק (הראשון) המכונה ר' ישע בער או 'בית הלוי' זצ"ל: נולד בשנת ה'תק"פ (1820) בנוויוז. בילדותו למד בת"ת המקומי של ניוויוז. בהיותו כבן 10 נסע לוולוז'ין, שם למד אצל מלמד פרטי עד הגיעו לגיל 13. עם היכנסו למצוות התקבל כתלמיד בישיבת וולוז'ין, שם למד עד חתונתו. לאחר שנסמך להוראה, החל למסור שיעורים בישיבה במינסק. שמו יצא בעולם התורה עד שנקרא 'השאגת אריה השני'. בשנת ה'תרי"ד (1853) החל לשמש כמשנה לראש ישיבת וולוז'ין (הגאון רבי נפתלי צבי יהודה ברלין). בשנת ה'תרכ"ה (1864) התמנה לרבה של העיר סלוצק. בשנת ה'תרל"ה (1875) התפטר מהתפקיד בעקבות מחלוקת עם פרנסי העיר. בשנת ה'תרל"ט (1879) החל לשמש כרבה של העיר בריסק בליטא. שיטת לימודו הייתה בחריפות ובפפול. התפרסם בענוותנותו המופלגת וחרדתו הרבה בכל דקדוקי ההלכה. בעל צדקה וחסד. האמת הייתה נר לרגליו. נפטר בד' אייר ה'תרנ"ב (1892). חי כ-72 שנים. ציונו בבריסק. בנו, ר' חיים מילא את תפקידו כרבה של בריסק.

סבא (מצד האב): ר' יוסף (אב"ד קובנה). **אביו:** ר' יצחק זאב. **אימו:** מרת רבקה (בת ר' משה כהנא שפירא, רבה של ניוויוז). **נשותיו:** בת חסיד חב"ד מבוברויסק (זיווג ראשון-התגרש לאחר שנה כשכבר הייתה להם בת), מרת צירל (זיווג שני- בת ר' יצחק עפרון מוולוז'ין), מרת אסתר ביילא רובינליכט (זיווג שלישי- בת ר' משה אליעזר טמקין מוורשה). **מרבתי:** ר' שמשון פרסקי, ר' איצ'לה מוולוז'ין, ר' שלמה קלוגר. **מתלמידי:** בנו, ר' חיים. ר' יחיאל מיכל וולפסון (מח"ס 'שפת הים'), ר' זלמן סנדר שפירא, ר' נח רבינוביץ, ועוד רבים. **ילדיו:** מאשתו הראשונה- בת. **מאשתו השניה-** ר' אברהם ברוך (רבה של סמולנסק), ר' חיים (רבה של בריסק), מרת שיינדל (נישאה לר' אריה קרייס מסלוצק), מרת רעלקא (נישאה לר' חיים יצחק פוקר מיאסי). **מאשתו השלישית-** ר' שמחה, מרת פשא רבקה (נישאה לר' שמואל יצחק יפה). **מספריו:** בית הלוי- שו"ת. על הש"ס רמב"ם, דרשות על התורה והמועדים יד הלוי- מוסר.

כאשר רבינו גירש את אשתו הראשונה. הוא דחה בתוקף את נדיבות ליבו של חותנו, שהבטיח לתת לו, אם יסכים להתגרש. יתר על כן, גם אחרי שנכנע לגורלו ונתן גט לאשתו, לא רק שמאין לקחת כסף פיצויים מחותנו, אלא גם לא לקח איתו כל חפץ שקנה חותנו, פרט לטלית. משום כך נותר בלא פרוטה למחיה. והנה איש מעשירי העיר בוברויסק הציע לפניו, שילמד עם שני בניו המבוגרים שלוש שעות ביום גמרא ודינים, ותהיה משכורתו - שלושה רובל כסף לשבוע, בנוסף למגורים עם מזונות ומלבושים, אולם רבינו סירב.

הגיע אליו גם ידידו הגאון רבי ברוך מרדכי אטינגא זצ"ל, רבה של בוברויסק, כדי לשכנעו שיסכים לקבל את הצעתו של העשיר וללמד רק ל מספר חודשים. אך רבינו סירב. ר' ברוך מרדכי חשב כי רבינו לא רוצה ללמד תורה את בני העשיר מאחר ו'אינו לפי כבודו'. על כן העיר: "להיות מלמד גמרא ודינים, אין בכך משום פחיתות הכבוד! גם ר' חיים מוולוז'ין הוסיף אחרי חתימתו את הכינוי 'מלמד', להגדשת תוארו ותפקידו". השיב לו הצדיק: "זקני רבי חיים מוולוז'ין היה מלמד תורה לבני עניים, ואף פרנס אותם משלו, שכן מהם תצא תורה בישראל. אבל כבודו מציע לי שאהיה 'מלמד' לבני עשירים, והם יפרנסו אותי, וחוששני מאד, שהתורה שאלמדם בנערותם, תהפוך להם לרועץ בגדלותם לגנח את הרבנים היושבים על מדין!". ואולם רבה של בוברויסק לא שוכנע מדבריו והמשיך להפציר בו ולשדלו, שיענה בחיוב להצעת העשיר ללמוד עם בניו. כשראה הגרי"ד כך, גמר אומר לגלות לו את הסיבה האמיתית, מדוע אינו רוצה ללמד את בני אותו עשיר וכך אמר:

"סבורני שהעשיר הלזה, אין טובת בניו לנגד עיניו, ואין כוונתו לשם שמיים! שכן מתחרה הוא עם חותני במסחרו, וגם שונא הוא לו, חוששני, ויש רגלים לדבר, שכל רצונו לעכבני בבוברויסק ובביתו דווקא, אינו אלא כדי לקנטר בזה את חותני ולנקום בו ובמשפחתו, ואיך אעשה הרעה הגדולה הזאת לגרום להם ביזיון ועלבון ולעבור על "לא תעמוד על דם רעך"?". כעת נוכח רבה של בוברויסק לראות, עד היכן מגעת צדקותו של רבינו, ולא הוסיף עוד לדבר אליו בעניין זה. (הראשון לשושלת בריסק)

בספר 'דרך שיחה' הובא סיפור מופלא המלמד אותנו על רוח-קודשו של הרב, כיצד חזה בעיני רוחו, דברים נסתרים. עם זאת ניסה ככל האפשר בגודל ענוותנותו לכסות על ידיעתו הפלאית. הגאון רבי חיים קניבסקי סיפר: הייתה אשה עגונה, שבעלה נעלם ולא ידעה, אם הוא חי או שמתד ח"ו. באה האשה לפני רבינו ואמר לה: "במה אוכל לעזור לך?". אמרה האשה: "רבי, רק תאמר, אם הוא חי". ענה לה: "הוא חי!". שוב שאלה: "רק תאמר, אם הוא השתמד". השיב: "לא!" ושוב שאלה: "רק תאמר לי, האם יחזור". ענה לה: "הוא יחזור!".

לאחר זמן מועט, אכן חזר הבעל בריא ושלם, התפעלו מקורבי הרב מגודל המופת ומרוח הקודש. כאשר ראה זאת, אמר להם בענוותנותו: "אין בזה שום מופת כלל! מה שאמרתי, שהוא חי, הוא משום שכל אדם הוא בחזקת חיים, כל עוד לא הוכח אחרת. ומה שאמרתי, שלא השתמד, משום שכל אדם יש חזקת כשרות. ומה שאמרתי שישוב, משום שאם הוא חי ובחזקת כשרות, מדוע שלא יחזור?".

עד כמה שלט הרב בכל איבר בגופו נוכל ללמוד מהסיפור המופלא הבא: כאשר חלה בכיב קיבה וסבל כאבים עזים במשך שלוש שנים, הורע מצבו והוא נאלץ לעבור ניתוח. הרופאים עמדו אובדי עצות, שכן לא ניתן היה להרדימו לצורך הניתוח מפאת חולשתו, והיה חשש ניכר שייפטר על שולחן הניתוחים אולם להמשיך במצב הקיים גם לא ניתן היה. לפיכך ביקש, שלא ירדימו אותו ויבצעו את הניתוח. הרופאים סירבו בתחילה לקבל את הרעיון, משום שתזוזה ואפילו הקטנה ביותר יכולה להביאו לקיצו. אולם כאשר הבטיח להם, שלא יזוז במשך הניתוח, הסכימו לקשרו למיטה ולנתחו ללא פעולת אלחוש. במשך כל הניתוח הוא לא השמיע הגה ולא ניסה להזיז אף אבר מאבריו וזאת על אף הכאבים העצומים, שאותם חש באותם רגעים!

רבי יוסף דב הלוי סולביצ'יק (הראשון) המכונה ר' יושע בער או 'בית הלוי' זצ"ל: נולד בשנת ה'תק"פ (1820) בנוויוז. בילדותו למד בת"ת המקומי של ניוויוז. בהיותו כבן 10 נסע לוולוז'ין, שם למד אצל מלמד פרטי עד הגיעו לגיל 13. עם היכנסו למצוות התקבל כתלמיד בישיבת וולוז'ין, שם למד עד חתונתו. לאחר שנסמך להוראה, החל למסור שיעורים בישיבה במינסק. שמו יצא בעולם התורה עד שנקרא 'השאגת אריה השני'. בשנת ה'תרי"ד (1853) החל לשמש כמשנה לראש ישיבת וולוז'ין (הגאון רבי נפתלי צבי יהודה ברלין). בשנת ה'תרכ"ה (1864) התמנה לרבה של העיר סלוצק. בשנת ה'תרל"ה (1875) התפטר מהתפקיד בעקבות מחלוקת עם פרנסי העיר. בשנת ה'תרל"ט (1879) החל לשמש כרבה של העיר בריסק בליטא. שיטת לימודו הייתה בחריפות ובפפול. התפרסם בענותנותו המופלגת וחרדתו הרבה בכל דקדוקי ההלכה. בעל צדקה וחסד. האמת הייתה נר לרגליו. נפטר ב-ד' אייר ה'תרנ"ב (1892). חי כ-72 שנים. ציונו בבריסק. בנו, ר' חיים מילא את תפקידו כרבה של בריסק.

סבא (מצד האב): ר' יוסף (אב"ד קובנה). **אביו:** ר' יצחק זאב. **אימו:** מרת רבקה (בת ר' משה כהנא שפירא, רבה של ניוויוז). **נשותיו:** בת חסיד חב"ד מבוברויסק (זיווג ראשון-התגרש לאחר שנה כשכבר הייתה להם בת), מרת צירל (זיווג שני- בת ר' יצחק עפרון מוולוז'ין), מרת אסתר ביילא רובינליכט (זיווג שלישי- בת ר' משה אליעזר טמקין מוורשה). **מרבותיו:** ר' שמשון פרסקי, ר' איצ'לה מוולוז'ין, ר' שלמה קלוגר. **מתלמידיו:** בנו, ר' חיים. ר' יחיאל מיכל וולפסון (מח"ס 'שפת הים'), ר' זלמן סנדר שפירא, ר' נח רבינוביץ, ועוד רבים. **ילדיו:** מאשתו הראשונה- בת. **מאשתו השניה-** ר' אברהם ברוך (רבה של סמולנסק), ר' חיים (רבה של בריסק), מרת שיינדל (נישאה לר' אריה קרייס מסלוצק), מרת רעלקא (נישאה לר' חיים יצחק פוקר מיאסי). **מאשתו השלישית-** ר' שמחה, מרת פשא רבקה (נישאה לר' שמואל יצחק יפה). **מספריו:** בית הלוי- שו"ת. על הש"ס רמב"ם, דרשות על התורה והמועדים יד הלוי- מוסר.

פעם אחת נכנס לבית רבינו אחד הסוחרים ואמר: "המשטרה המקומית עורכת עתה חיפושים נרחבים אחר סחורה מוברחת. הם עוברים מחנות לחנות ועורכים בה חיפוש מדוקדק. האיש אשר בחנותו תימצא סחורה מוברחת צפוי הוא לעונש גלות לסיביר. מכיוון שכך, מפחד אני מאד כיון שבחנותי נמצאת סחורה מוברחת גדולה, ומה אוכל לעשות כעת?". רבינו ניגש לארון הספרים ושלף משם את הספר 'נפש החיים' לר' חיים מוולוז'ין, והחל לשנן עם האיש את 'הסגולה הנפלאה'. לאחר שעתיים רצופות של שינון הסגולה, הופיעה האישה בבית הרב וכשהיא מלאת שמחה גדולה פנתה לבעלה ואמרה: "ניצלנו!!!". לשאלת בעלה: "איך היה הנס?" סיפרה: "כשהגיע עת הצהריים סיימו השוטרים לבדוק את החנות הסמוכה לחנותנו, ואז החליטו לעשות הפסקה, וכדי שיידעו היכן להמשיך ולחפש אחר ההפסקה, עשו סימן אדום על חנותנו. כשסיימו את ההפסקה ניגשו לחנות ואמרו: "עד כאן חיפשנו ועלינו להמשיך מהחנות הבאה!" וכך דילגו על חנותנו.

וכדי לזכות את הרבים נעתיק את הסגולה הנפלאה שכתב ר' חיים מוולוז'ין בספרו, וידועה ומפורסמת היא מאוד שאף בשנות השואה ובכל עת צרה וצוקה, כל מי שנצמד לסגולה זאת זכה וראה ישועות בכל העניינים ללא יוצא מן הכלל. וזה לשון הזהב של הרב: "ובאמת הוא עניין גדול וסגולה נפלאה להסיר ולבטל מעליו כל דינים, וכל רצונות אחרים שלא יוכלו לשלוט בו, ולא יעשו שום רשע כלל, כשאדם קובע בליבו לאמור: הלא ה' הוא האלוקים האמיתי ואין עוד מלבדו יתברך שום כוח בעולם וכל העולמות בכלל, והכל מלא רק אחדותו הפשוט יתברך שמו. ומבטל בליבו ביטול גמור ואינו משגיח כלל על שום כוח ורצון בעולם, ומשעבד ומדבק טוהר מחשבתו רק לאדון יחיד ברוך הוא, כן יספיק הוא יתברך בידו שממילא יתבטל מעליו כל הכוחות וכל הרצונות שבעולם שלא יוכלו לפעול נגדו כלל!!!".

פעם, בערב תשעה באב, באה אישה אחת לבית רבינו ושפכה לפניו את יגונה וצער: "רבינו, אישה כשרה אני וזהירה בדת משה. מיום שנכנסתי לחופה מתקינה אני בכל ערב תשעה באב אטריות לסעודה המפסקת, כנהוג בישראל. ואילו היום נטרפה עלי השעה ואירעה לי תקלה, בעוונותיי. גיבלתי עיסה על מנת לעשות אטריות, ושכחתי ועשיתי פתיתים!". "כך?" - השיב הש"ס. "אכן שאלה חמורה!". הוא קם והחל מדפדף בספר עבה שהוציא מהארון, מקמט מצחו כיושב על מדוכה קשה. כמובן, הנוכחים שם תוהים ותמהים.

לאחר שעה קלה השיב הרב לאותה אישה: "הפתיתים מותרים באכילה, אלא שעלייך לקבל על עצמך שמאכן ולהבא תהי זהירה בכל ערב תשעה באב להתקין אטריות לסעודה המפסקת!". משיצאה האישה הביעו הנוכחים את תמיהתם: "מה ראה רבנו לעשות קלה שבקלות כחמורה שבחמורות?". השיב הרב: "דברים כפשוטם. אישה זו פיה העיד בה שהדיוטית היא, ואם אדחה אותה בלעג נמצאתי מכשילה לעתיד, שלא תבוא עוד לשאול שאלת חכם אף על גופי דת משה וישראל". (משולחנו של בית-הלוי)

מעשה עם רבינו שנסע פעם ברכבת יחד עם כמה יהודים. כשהגיע זמן תפילת מנחה, ביקש להתפלל מנחה בציבור ולאסוף מניין. אולם בקרון היו רק שמונה יהודים חרדים. היו עוד שניים מ'המשכילים'. כששמעו שהרב רוצה לצרפם למניין, התחמקו ויצאו לקרון אחר. חשש הגאון כי זמן התפילה יעבור, וכך נאלצו השמונה להתפלל ביחידות. לאחר שזמן התפילה חלף, חזרו השניים לקרון. אמר רבינו בקול רם, כדי שישמעו כל היהודים שבאותו קרון. "כל ימי תמהתי על שאמרו חז"ל, שכל כך הרבה עדרי צאן ובקר היו ליעקב אבינו, עד שהיה זקוק לרבבות כלבים כדי לשמור על העדרים, ואם כן, כששלח יעקב מנחה לעשוי אחיו מכל הבהמות: עיזים, תישים, רחלים, איילים, פרים, פרות, עיירים, אתונות וגמלים. מדוע לא שלח עם המנחה הזאת כלבים לשמור על העדרים האלה? אבל עכשיו מצאתי פיתרון לקושיה. רצה יעקב אבינו לצרף גם כלבים אל 'המנחה' ששלח לעשוי, אלא שדרכם של כלבים לברוח מהמנחה". (ויאמר אברהם)

הרב מאיר אוירבך זצ"ל - נולד בעיירה דוברי שבמחוז קאליש בשנת ה'תקע"ה (1815). בהיות כבן 25 נתמנה לרב בעיירת מולדתו, דוברי. לאחר מכן כיהן במשך שבע שנים כרב בעיר קובל שבוואלין (אוקראינה). בשנת ה'תר"ו (1846) נקרא לכהן כאב"ד בעיר קולו, בה ישב כתשע שנים בתפקיד זה. בשנת ה'תרט"ו (1855) עבר לקהילת קאליש, שם עסק ברבנות וגם במסחר. בשנת ה'תרי"ט (1859) עלה לארץ ישראל, וקבע את מקום מושבו בירושלים.

באותה תקופה הרה"ג שמואל סלנט היה צריך לנסוע מארץ ישראל, מינה את רבינו לעמוד במקומו בראש בבית הדין של הקהילה האשכנזית בירושלים, ולאחר חזרתו, השאירו את רבינו בתפקידו זה. ייסד את ישיבת "אהל יעקב". כ"כ שימש כרב ביה"כ בית יעקב (שבבית הכנסת חורבת רבי יהודה החסיד) אשר בו דרש תדיר, וכן היה נשיא מוסדות עץ חיים ובית הרפואה 'ביקור חולים' שהיה ממיסדיו. בסיועו נרכשה הקרקע שעליה הוקמה השכונה "מאה שערים", וכן השתתף בבניית 'משכנות ישראל', 'נחלת שבעה' ועוד. כמו כן קנה מהערבים מגרש גדול, שלימים היה לשכונת בית דוד. היה גם ממיסדי בית הכנסת ישועות יעקב. **בעל רוח-הקודש**. נפטר ב-ה אייר ה'תרל"ח (1878). ציונו בהר-הזיתים שבירושלים. חי כ-62 שנים.

אביו: ר' יצחק איציק (שימש כרב עיירת דוברי. מח"ס 'דברי חיים' ע"ש אביו). **אימו:** מרת הענא (אמו נפטרה בינקותו והוא לא זכה להכירה). **נשותיו:** מרת פרידא (בת ר' שרגא פייבוש- זיווג ראשון). מרת הנדל (בת דודו הגאון ר' מנחם אב"ד אוסטרווא- זיווג שני). **מרבתינו:** אביו, ר' יצחק איציק. סבו, ר' חיים (מח"ס 'דברי משפט').

בניו: ר' שלמה, ר' משלם, ר' חיים. **מספריו:** **אימרי בינה** - תולדות האמרי בינה.

בתקופת רבינו הצרות תכפו וכאשר ביקשו לרכוש קרקעות בארץ ישראל, צצו להם 'בעלי-בתי' חדשים מדומים אשר טענו לזכויותיהם בקרקע זו, ואת כולם היו מוכרחים לפצות. אחרת, השלטונות התורכיים לא היו מעבירים ב'טאבו' את הקרקע על שם הקונה. בסמוך למקום עליו נבנתה לבסוף מאה שערים, בחלקו של ביה"כ כולל 'בוקרשט', עמדה ביקתה בה התגורר מסינור גרמני, אשר ניהל פעילות מסינורית בסביבה. לאותו מסינור היה כרם גדול, ובו הועסקו פועלים ערביים. בין הפועלים היה אחד, אשר הייתה לו קרקע בשטחה של השכונה החדשה. כאשר נודעה למסינור עובדה זו, החל לשדל את הפועל ולהסיתו, שלא ימכור את חלקו ליהודים, מתוך חשש שמא היהודים יגלו את הפעילות המסינורית שלו. הוא אף הבטיח לו, שאם לא ימכור את חלקו ליהודים, יעלה את שכרו בעבודת הכרם בכפל כפליים.

אותו ערבי הבטיח למעבידו, שלא ימכור את חלקו ואף יניא את בני משפחתו מלמכור את חלקם באותו השטח. אולם בצנעה, נשא ונתן בפועל עם היהודיים ואף המריץ את קרוביו לעשות כמוהו, מאחר שהמחיר אותו ביקשו לשלם היה גבוה במיוחד. הגרמני הכיר את שכירו, וידע כי הבטחתו היא מן השפה ולחוץ, ולפיכך זמם לחסלו. יום אחד בהיותם בכרם באין רואה, הרג הגרמני את הערבי, וכיסה אותו בעפר. המסינור זה לא הסתפק בהריגתו, אלא אף הוציא שמועה, כי היהודים רצחו אותו מאחר שסירב למכור את חלקו בקרקע שבשטח השכונה. השמועה התפשטה, וכל אנשי הכפר הופיעו לפני המושל-הפחה ותבעו נקמה. הם דרשו, כי הרוצחים ייאסרו מיד, ואם לאו - יעשו דין לעצמם ויקיימו ברוצחים את 'גאולת הדם'. החשוד העיקרי בעיני הערבים, היה רבי יאשע ריבלין, אשר היה ידוע בפעילותו לבניין ירושלים.

המושל-הפחה, שידע והכיר היטב את עדת היהודים ואת ר' יאשע, הבין כי ידיהם לא שפכו את הדם וכי עלילת דם זו נרקמה על ידי חתרנים, הרוצים לקעקע את ייסודה של שכונת היהודים החדשה, אך מאידך גיסא חשש כי הערבים הזועמים יקיימו את איומם, אם לא ימצא הרוצח האמיתי. לפיכך שיגר שליח להזהיר את ר' יאשע ויעץ לו לברוח מן הארץ מחוסר אפשרות להגן עליו. באותה עצה היה גם הקונסול האנגלי. ר' יאשע הבין שעצתם נכונה, שכן האיום אינו איום סרק. הוא חיפש מקום מסתור ומצאו באחת מחורבות ירושלים. בנוסף, שכר יהודי ירושלמי, שנודע בפקחותו, בשם ר' יעקב דוד סלוטקין, שישמש כאיש-קשר וידאג לקיומו, וכן שיספק לו ידיעות על הנעשה והנשמע בעיר.

ר' יעקב דוד שמר את סודו כראוי, ומלבד כמה מגדולי ירושלים, לא ידע איש על מקומו של ר' יאשע. נדמה היה כאילו נבלע באדמה החדשה. אלא שכאן מצאו כמה קנטרנים, שעדיין לא השלימו עם תכניתו של ר' יאשע, הזדמנות להיפרע ממנו, והפיצו שמועה, אשר רבים האמינו בה, כי ר' יאשע ערק לחו"ל עם צרור כספה של החברה, והואיל והסוד נשמר, ותהום כל העיר. החברים ובני משפחותיהם צרו על 'ועד החברה' ותבעו את פרוטותיהם העשוקות, וכמעט שהצליחו לעולל את אשר לא עלה בידי הערבים. לנפץ את כל התוכנית לבנין 'מאה שערים'. ר' יאשע, שחשש שמא מקומו יתגלה, שיגר אגרת לרבינו, ר' מאיר אוירבך, ששימש אז כרבה של ירושלים, למען יעשה הכל כדי שהאמת תתגלה.

הגאון רבי מאיר אוירבך, הסתגר בחדרו, קיבל תענית על עצמו וביקש מהקב"ה לכונן את הישוב החדש ב'מאה שערים' למחרת יצא הרב מחדרו ושלח בידי משמשו להודיע לר' יאשע וכן ליתר חברי אגודת 'מאה שערים', שבטחונם חזק בה' **ושבתוך שבוע ימים תתגלה האמת, וכאור היום יצא משפטו של הרוצח**. מקובל היה רבינו כאיש קדוש, ומשום כך התפשטו דבריו חיש מהר בכל העיר, והציבור כולו נדרך בציפיה לראות, כיצד יפול דבר. יום הלך ויום בא, וכעבור חמישה ימים, בא המושל עם מלוויו לכרם הגרמני כדי לרכוש מעביו, שנודעו כמשובחים ביותר, כמנהגו מידי שנה בעונה זו. בבוא המושל לכרם, נוהג הגרמני מפני כבוד המלכות לקחתו לסיור למען יבחר את האשכולות העסייים והיפים ביותר.

לאחר שהמושל הצביע על הגפנים שישרו בעיניו, ציווה בעל הכרם לפועליו לבצור אותן ולהכנין לו, והמושל ומלוויו היו התיישבו באחת מפינות הכרם וממתינים עד שיימו הפועלים. לפתע, ניתר הפחה ממקומו וקרא: "מהו הריח הרע, שעולה בנחירי?" "ריח פגר הוא זה!", נענה אחר ממלוויו. ותוך כדי עמדו, הצביע הפחה על גבשושית העפר שממול. "מסתבר", קרא הפחה, "כי שינוי זה בנוף המוכר לי מזה שנים, הוא הביא את הריח הרע". כשהתקרבו החבורה לחזות בגבשושית מקרוב, הכה הריח בנחיריהם. "אחמד!", פקד על אחד הפועלים, "סלק גבשושית זו, ונראה איזה פגר מונח תחתיה!". לתדהמתם הרבה, גילה אחמד תוך דקות אחדות את גופתו של חברו הנעלם, שהכירו היטב, ואם לא די בכך, הרי עם גילוי הגופה מצא לידה גם מכתב, המיועד לבעל הכרם, ואשר כפי הנראה נפל מכיסו, בעת שהתעסק בהטמנת הגופה. לאור חשיפת ממצאים אלה שוב לא יכול היה הגרמני לעמוד בחקירתו של הפחה, הוא הודה בפשע הנתעב. או אז, **הורה המושל לתלות אותו**. לאחר שתלו את המסינור, יצא ר' יאשע ממחבואו, ואז נוכחו כולם לדעת, עד להיכן מגיעה קדושתו של הגאון מקאליש.

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של
הצדיקים או של הקברים או אם לא שמנו את תמונת
הצדיק או הקבר ויש לו תמונה, אנא שלחו למייל
PnineZadikim@gmail.com

למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה PnineZadikim@gmail.com

כל החומר נלקח
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פניני עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים וכן בחינוך הילדים